

Fiscaal Advies

#5 - Oktober 2021 - 32^e jaargang
www.nextens.nl

VASTGOED

INHOUD

05 actuele zaken
Conceptwetsvoorstel naar 2022, Conclusies uit onderzoeken naar aanpassing heffing in box 3, Staatssecretaris over giftenaftrek en ANBI, Tegemoetkomingen voor startersvrijstelling, Toepassing woningwaardegrens, Evaluatie schenkingsvrijstelling eigen woning, Eerste modelovereenkomsten Wet DBA verlopen, Fiscale tegemoetkomingen coronacrisis.

10 thema
Vastgoed
Bedrijfspand in privé of BV?

14 interview
Professor Sigrid Hemels
Btw ongeschikt voor beleid

18 ondernemen
Door de bomen het bos...

20 inkomstenbelasting
Langer in eigen woning blijven wonen

22 btw
Aanvang fiscale eenheid

4 **even bellen** ◀ 9 **cijfers** ◀ 21 **vpb** ◀ 24 **loon** ◀
25 **sociale verzekeringen** ◀ 26 **van de notaris** ◀
27 **bezwaar en beroep** ◀ 28 **vraag en antwoord** ◀
30 **column** Astrid Klein Sprokkelhorst

Meer uit adviezen halen en kortere lijntjes met uw cliënten?

Met XpertHR heeft u zelf alle belangrijke informatie inzake arbeidsrecht actueel en juridisch gecontroleerd binnen handbereik en geeft u uw cliënten gemakkelijk een begrijpelijk antwoord en advies. Kortom tijdsbesparing! Er is ook een mogelijkheid om een klantportaal aan uw cliënten te bieden in uw eigen huisstijl. Contact onderhouden met uw cliënten wordt zo gemakkelijker en u bent het eerste aanspreekpunt voor arbeidsrechtelijke vraagstukken.

Met XpertHR...

- ✓ ...direct toepasbare en betrouwbare informatie in begrijpelijke taal
- ✓ ...heeft u meer dan 500 voorbeelddocumenten, zowel Nederlands als Engels
- ✓ ...download u rekentools, checklists en stappenplannen
- ✓ ...heeft u alle CAO's en Pensioenen in één overzicht en mogelijkheid om te vergelijken
- ✓ ...genereert u meer advies door het eerste aanspreekpunt te worden
- ✓ ...kunt u een klantportaal inrichten in uw eigen huisstijl

Alle antwoorden op HR-vragen

Geef uw klanten toegang tot uw eigen portaal

Interessante tijd

Vastgoed, vaak genoemd als solide vermogensbestanddeel. Dat klopt voor vermogende particulieren en ondernemers die een kapitaal willen opbouwen. Vaak zie je dat naarmate het kapitaal toeneemt, het aandeel van vastgoed daarin ook stijgt. We mogen niet vergeten dat voor veel mensen met weinig belegd vermogen de eigen woning juist het grootste bezit is. Er zitten dus interessante verschillen, ook fiscaal, in het bezit van vastgoed: de (groot)vermogenden en Jan Modaal. Hoe gaat fiscaal Nederland om met die verschillen? En wat zien we aan ontwikkelingen? Door Corona is de vastgoedwereld een beetje op zijn kop komen te staan. Kantoren die grotendeels leegstaan, winkels die een andere functie krijgen en onderwijs is er een grote behoefte aan (betaalbare) woonruimte. Een interessante tijd. **R. J. Meijer** ◀

colofon

**Fiscaal
Advies**

LexisNexis®
RISK SOLUTIONS GROUP

noord
uitgeversverbond
Groep uitgevers voor
vak en wetenschap

Coördinerend auteur R.J. Meijer, MPF Adviesgroep bv, Amersfoort **Eindredactie** LVB Networks, Amersfoort **Aan dit nummer werkten mee**

Auteurs van Nextens, J.E. van den Berg, J. Brauwiers, G. Gelling, S. Hellendoorn, J. Huzink, A. Jurg, A. Laghmouchi, C. Salverius, A. Klein Sprokkelhorst, W. Ruizendaal.

Uitgever N. Jobben **Coördinatie** M. Talhi **Redactie** Postbus 152, 1000 AD Amsterdam, e-mail redactie@nextens.nl, www.nextens.nl

Basisontwerp Studio Jos Willemse, Diemen **Druk** Senefelder Misset, Doetinchem

Abonnementen Fiscaal Advies verschijnt zes keer per jaar. Jaarabonnement € 138,02 (exclusief btw). Losse nummers € 27,81 (exclusief btw). Voor abonnementen buiten Nederland geldt een verzendtoeslag. Abonnementen kunnen op elk gewenst tijdstip ingaan en lopen automatisch door, tenzij uiterlijk 30 dagen voor de vervaldatum bij onze Klantenservice schriftelijk wordt opgezegd per mail of per post. Ook voor informatie over uw lopende abonnement kunt u contact opnemen met onze klantenservice: LNRS Data Services B.V., t.a.v. Klantenservice, Postbus 152, 1000 AD Amsterdam, e-mail service@nextens.nl, www.nextens.nl. Bij opgave van adreswijziging graag een etiket met het oude adres bijsluiten.

Uw opgegeven gegevens kunnen worden gebruikt voor het toezenden van informatie en/of speciale aanbiedingen door LNRS Data Services B.V. en speciaal geselecteerde bedrijven. Indien u hiertegen bezwaar heeft, stuurt u een briefje naar LNRS Data Services B.V., t.a.v. Adresregistratie, Postbus 808, 7000 AV Doetinchem of stuurt u een e-mail naar service@nextens.nl.

© **LNRS Data Services B.V.** Fiscaal Advies is een uitgave van LNRS Data Services B.V. Auteursrecht voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd zonder schriftelijke toestemming van de uitgever. ISSN 1383-7060

Naar aanleiding van het nieuws belt Fiscaal Advies met een adviseur in het veld

Alfred van Muiden, bedrijfsovername-adviseur

Geweest is geweest

Bijna dagelijks heeft Alfred van Muiden als bedrijfsovername-adviseur te maken met accountants. Hij komt ze in alle soorten en maten tegen. Wat is zijn visie over accountants die hij in de praktijk ontmoet en welke tips wil hij hen aanreiken voor toegevoegde waarde?

'De rol van de accountant is traditioneel financieel gericht. Het beroep is ontstaan uit het willen en moeten vastleggen van de financiële prestaties van een bedrijf. En natuurlijk allerlei fiscale zaken. Maar op het moment dat je een accountant vraagt meer inzicht te geven in bijvoorbeeld de kostprijsberekening, zie je ze daar moeite mee hebben. Ze moeten dan opeens op een andere manier gaan nadenken. Dat is nogal eens moeilijk, omdat ze dan uit hun routine moeten. Daarbij moet ik wel een onderscheid maken, tussen de corporate wereld en het mkb. In de corporate wereld is het onderwerp aan de orde, maar wordt ermee geworsteld. In de afgelopen tijd zie je Amerikaans onderzoek waarin dat wordt geconstateerd¹. In 2019 heeft de NBA daar ook over gepubliceerd. Eén en ander heeft nogal een gevolg voor hoe je wordt gewaardeerd door je opdrachtgever. In het mkb ligt dat anders. Dan heb ik het over de accountant die bedrijven begeleidt met vijf tot honderd man personeel. Als je zaken vraagt buiten het normale proces, wordt het lastig. Toen ik de artikelen las voor de corporate wereld, als het gaat om de accountant en de niet-financiële informatie, snapte ik ook wel een beetje hoe dat komt. De accountant heeft de drang alles te willen onderbrengen in standaard frames, zoals bijvoorbeeld CO₂-uitstoot van je bedrijf. Dit leidt tot starheid.'

Moet de accountant dan veel meer informatie gaan verzamelen?

'Ja, en dat kan ook. De rol van de accountant is namelijk veranderd. In de traditionele rol kreeg hij een aantal mappen en moest hij één voor één facturen inboeken en coderen. In de huidige praktijk is er een computer die dat werk doet. Aan dat hele verzamelen en sorteren van data heeft hij nu misschien nog maar 1 procent werk. Het zou mooi zijn als hij die tijd zou besteden aan niet-financiële informatie van een bedrijf, waardoor hij een veel rijker inzicht krijgt. In de praktijk lijken accountants dat ontzettend moeilijk te vinden.'

Wat is de ideale accountant voor de nabije toekomst?

'Wat een accountant in ieder geval moet leren, is 'out of the box' denken. Gebaande paden links te laten liggen en je eigen neus en nieuwsgierigheid volgen. Denk maar eens wat je ziet bij bankiers. Vroeger was een bankier erg financieel opgeleid. Als je nu ziet wat voor mensen je tegenkomt bij banken, dan is dat bijzonder divers. Dat leidt er ook toe dat de financiële benadering bij banken heel anders wordt. Zo kwam ik onlangs een bankier tegen die als achtergrond bewegingsleer had. Die voerde tijdens zijn hele studie onderzoek naar het bewegen van mensen en ging bij de bank als een speer op de carrière ladder. Hij had geleerd naar andere factoren te kijken dan louter financiële.'

Dat zie je in de accountancy minder....

'Bijna niet. Je krijgt een gedegen financiële opleiding: kennis, kennis en nog eens kennis. Op communicatieve vaardigheden ligt geen nadruk.'

Wat voor ervaring hebt u met accountants?

'Ik zit al ruim dertig jaar in dit vak. Ik kom accountants tegen die denken dat ze het verleden van een bedrijf kopen, maar voor een koper van een bedrijf telt de toekomst. Het verleden is geweest. De accountant moet zich dus ook gaan verdiepen in de markt. Hoe ziet de markt eruit? Hoe ziet de interne organisatie eruit? Vaak weten ze wel of een bedrijf doelmatig administratief is georganiseerd, maar verder reikt hun kennis niet. Als ze bijvoorbeeld in een fabriek rondlopen, hebben ze geen idee hoe ze dat proces doelmatig moeten krijgen. Ik vind zelf niks leukers dan een dagje meedraaien in een bedrijf en dan kijken naar het proces. Dan leer je een hoop. Zo kwam ik erachter dat in een meubelfabriek, waar vroeger iedereen druk bezig was met het maakproces, nu 80 procent op kantoor zit. Dat leer je niet uit de jaarrekening.'

Wat is uw advies aan de accountant?

'Doe een NIMA-opleiding, kijk ook naar de marketing en loop eens een dagje mee in het bedrijf, zodat je proactief kunt worden en toegevoegde waarde kunt blijven leveren. Geweest is geweest. En hou op met extrapoleren van historische trends. Wees niet bang voor ondernemerschap. Ondernemerschap is immers het doorbreken van trends.' ◀

Noot:

1. <https://openspaces.unk.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=10296&context=mpjbt>

'Hou op met extrapoleren van historische trends'

Conceptwetsvoorstel naar 2022

De staatssecretaris heeft aangegeven dat hij het wetsvoorstel 'Wet aanpassing fiscaal kwalificatiebeleid rechtsvormen' naar verwachting pas indient in de winter van 2022.

In het conceptwetsvoorstel 'Wet aanpassing fiscaal kwalificatiebeleid rechtsvormen' is voorgesteld om de zelfstandige vennootschapsbelastingplicht voor de open cv te laten vervallen. Dit heeft tot gevolg dat alle bestaande open cv's als fiscaal transparant worden aangemerkt. Op grond van een fictie moet een open cv verplicht afrekenen over alle aanwezige stille reserves, fiscale reserves en goodwill. Daarnaast houden de commanditaire vennoten door de beëindiging van de Vpb-plicht niet langer een aandeel in een open cv. In het conceptwetsvoorstel is verder voorgesteld dat

een open fonds voor gemene rekening, dat wordt gebruikt voor het beheer van vermogen ten behoeve van een groep familieleden en aanverwanten (familiefonds), vanaf 1 januari 2022 per definitie een besloten fonds is en daarmee fiscaal transparant is. Het wetsvoorstel zou onderdeel uitmaken van het Pakket Belastingplan 2022 met een beoogde inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2022. Gezien de vele inhoudelijke reacties tijdens de recent afgesloten internetconsultatie heeft de staatssecretaris besloten hiervan af te wijken om te kijken waar en in hoeverre

recht kan worden gedaan aan de tijdens de internetconsultatie geuite zorgen. De verwachting is dat het wetsvoorstel daarom in de winter 2022 als afzonderlijk wetsvoorstel zal worden aangeboden aan de Kamer. De voorgestelde wijzigingen betreffende het open fonds voor gemene rekening zullen geen onderdeel meer uitmaken van dit wetsvoorstel, maar zullen later worden gezien in een breder kader naar aanleiding van de voorgenomen evaluatie van het fbi- en vbi-regime. De uitkomsten van deze evaluatie worden verwacht in het eerste kwartaal van 2022. ◀

Conclusies uit onderzoeken naar aanpassing heffing in box 3

Het kabinet heeft laten onderzoeken in hoeverre een heffing in box 3 op basis van werkelijk behaalde rendementen haalbaar is. De opties van een tegenbewijsmogelijkheid voor spaarders is apart onderzocht.

PWC heeft in opdracht van het kabinet per vermogensbestanddeel in kaart gebracht hoe de Belastingdienst de beschikking kan krijgen over de noodzakelijke data voor heffing over het werkelijk rendement. Hierbij is specifiek gekeken naar heffingen in de vorm van een vermogensaanwasbelasting (VAB) en een vermogenswinstbelasting (VWB). Op grond van meting van de data-eigenschappen is de praktische uitvoerbaarheid van een VAB en een VWB beoordeeld. Uit het onderzoek blijkt dat de VAB en de VWB qua uitvoerbaarheid lager scoren dan het huidige stelsel. Bovendien verschilt de score per vermogensbestanddeel. Uit het onderzoek blijkt verder dat er mogelijkheden

zijn om – voor bepaalde vermogensbestanddelen – over de data te beschikken die noodzakelijk zijn voor een moderne en uitvoerbare heffing naar het werkelijk rendement (zowel voor een VAB als voor een VWB). Dit vergt echter een forse uitbreiding van de data-aanlevering aan de Belastingdienst. Het onderzoek biedt volgens de staatssecretaris echter waardevolle aanknopingspunten die kunnen bijdragen aan een nadere uitwerking voor een box 3-heffing naar werkelijk rendement. De conclusie van de staatssecretaris uit het onderzoek naar de invoering van een tegenbewijsregeling voor spaarders is dat deze wordt afgeraden. Een dergelijke tegenbewijsregeling maakt namelijk inbreuk op de vereisten die het rechtszekerheidsbeginsel stelt aan wetgeving, is complex, conflictgevoelig en biedt mogelijkheden tot arbitrage. Ook kan niet worden uitgesloten dat belastingplichtigen, die geen gebruik kunnen maken van de tegenbewijsregeling, zich zullen beroepen op het gelijkheidsbeginsel. ▶

Staatssecretaris over giftenaftrek en ANBI

Tijdens het plenaire debat over de Fiscale verzamelwet 2021 is uitvoerig gesproken over de wetgeving voor algemeen nut beogende instellingen (ANBI's) en de giftenaftrek. De staatssecretaris heeft ten aanzien van verschillende punten toegezegd daarop nog terug te zullen komen. In een brief van 29 juni 2021 voldoet hij aan deze toezegging.

Voor de aftrek van gewone giften in de inkomstenbelasting geldt zowel een drempel als een plafond. Deze gelden niet voor periodieke giften. Voor de kwalificatie van periodieke giften moet onder andere zijn voldaan aan het onzekerheidsvereiste. Deze onzekerheid zal minimaal 1 procent moeten bedragen. Dit heeft tot gevolg dat in de praktijk wordt verondersteld dat, als de periodieke gift afhankelijk is van één leven, bij een termijn van vijf jaren aan het onzekerheidsvereiste is voldaan. Belastingplichtigen ervaren

het onzekerheidsvereiste echter als complicerend. De staatssecretaris wil dit vereiste daarom per 1 januari 2024 laten vervallen. De voorwaarden dat een periodieke gift moet berusten op een notariële of onderhandse akte en voor minimaal vijf jaar moet worden aangegaan, wijzigen niet. De staatssecretaris gaat ook nog in op de vraag in hoeverre bepaalde ANBI's feitelijk het algemeen belang dienen. Het gaat dan bijvoorbeeld om ANBI's die giften ontvangen uit onvrije landen of

die gericht zijn op het veranderen van de seksuele gerichtheid of genderidentiteit van een individu. Op dit moment kan de Belastingdienst zulke instellingen niet zomaar de ANBI-status ontnemen. De staatssecretaris stelt voor een commissie van deskundigen onderzoek te laten doen naar de aanpassing van het ANBI-begrip. Daarnaast wil hij meer informatie vergaren over de noodzaak voor het automatisch hebben van de ANBI-status van overheidsinstellingen in EU-landen. ◀

Evaluatie schenkingsvrijstelling eigen woning

Op 30 juni 2021 heeft de staatssecretaris de 'evaluatie schenkingsvrijstelling eigen woning' aan de Eerste en Tweede Kamer aangeboden. In deze evaluatie evalueert SEO Economisch Onderzoek de structurele verruiming van de schenkingsvrijstelling eigen woning. De hoofdvraag is in hoeverre deze regeling doeltreffend en doelmatig is.

De structurele schenkingsvrijstelling is in 2015 ingevoerd met als doel het verminderen van de eigenwoningsschuld en het verlagen van het percentage hypotheek waarvoor de schuld groter is dan de woningwaarde, de zogenaamde onderwaterhypotheek. Met andere woorden het verkleinen van de financiële kwetsbaarheid van eigenwoningbezitters. De overall conclusie van SEO is dat de schenkingsvrijstelling op de financiële kwetsbaarheid van huishoudens

nauwelijks invloed heeft. De maximale impact van de 2,2 miljard euro die in 2017 en 2018 onder de regeling geschonken zijn, is een verlaging van de landelijke hypotheekschuld met drie promille. Een deel van deze schenkingen had echter ook zonder de verruiming wel plaatsgevonden of het geld was op een ander moment of op een andere manier bij de ontvanger terechtgekomen. In dat geval is het effect van de regeling op de hypotheekschuld nog veel kleiner. In de praktijk is er voornamelijk sprake van schenkingen aan een kleine groep huishoudens die al een relatief goede financiële uitgangspositie heeft. Dit verkleint niet alleen het bereik, maar heeft ook als nadelig neveneffect dat de vermogensongelijkheid binnen generaties hierdoor toeneemt. De regeling is daarom niet doeltreffend en minder doelmatig om het beoogde beleid (verminderen van de eigenwoningsschuld) te bereiken. Sterker nog; de schenkingsvrijstelling vergroot de vermogensongelijkheid. Zo snel mogelijk afschaffen dus, lijkt de evaluatie uit te stralen. ◀

Toepassing woningwaardegrens

Vanaf 1 april 2021 geldt voor toepassing van de startersvrijstelling in de overdrachtsbelasting een woningwaardegrens. Om onzekerheid voor kopers en het notariaat te voorkomen over de uitleg van uitsluitend het begrip waarde voor de toetsing van de woningwaardegrens, is in het UB WBR een verduidelijking opgenomen.

Als woningwaardegrens geldt dat het totaal van de waarde van de woning of rechten waaraan deze is onderworpen en tot die woning behorende aanhoorigheden niet uitkomt boven 400.000 euro. Bij de invoering van de woningwaardegrens is aangegeven dat voor het begrip waarde wordt aangesloten bij de waarde waarop de maatstaf van heffing van de overdrachtsbelasting wordt bepaald. Deze uitleg kan de vraag oproepen of dit betekent dat in

alle gevallen wordt aangesloten bij de maatstaf van heffing, ook in de gevallen dat die niet alleen wordt bepaald aan de hand van de waarde in het economische verkeer van de woning of de daarvoor bedongen tegenprestatie als deze hoger ligt. Denk bijvoorbeeld aan de situatie dat de maatstaf van heffing wordt verminderd in verband met een eerdere verkrijging.

Door een verduidelijking in het UB WBR (toevoeging van artikel 6 UB WBR) is

de waarde voor de beoordeling van de woningwaardegrens de waarde in het economische verkeer of – als deze hoger is – de tegenprestatie. Deze verduidelijking zegt alleen iets over de waarde voor de beoordeling van de woningwaardegrens en daarmee over de toe te passen startersvrijstelling. De wijze waarop de belastinggrondslag wordt bepaald, blijft ongewijzigd.

Deze wijziging van het UB WBR geldt per 17 juli 2021. ◀

Tegemoetkomingen voor startersvrijstelling

De wetstoepassing ten aanzien van het 2 procent-tarief en de startersvrijstelling in de overdrachtsbelasting leidt in enkele situaties tot onredelijke uitkomsten. De staatssecretaris heeft daarom in een besluit van 29 juni 2021 twee goedkeuringen gepubliceerd.

Uitgangspunt voor de toepassing van het 2 procent-tarief of de startersvrijstelling is dat de koper de woning als hoofdverblijf gaat gebruiken. Het kan voorkomen dat de koper de woning na de levering door onvoorziene omstandigheden toch niet als hoofdverblijf gaat gebruiken. Denk bijvoorbeeld aan overlijden van een verkrijger, echtscheiding, werkloosheid of emigratie. Op grond van artikel 15a WBR volgt er dan geen naheffing overdrachtsbelasting. Het kan echter voorkomen dat deze onvoorziene omstandigheid zich voordoet na het tekenen van de koopovereenkomst, maar vóór de levering. De koopovereenkomst kan dan niet meer worden ontbonden, ook al weet de koper dat hij de

woning niet als hoofdverblijf gaat gebruiken. Omdat artikel 15a WBR in deze situatie geen uitkomst biedt, is de koper in principe 8 procent overdrachtsbelasting verschuldigd. Deze situatie vindt de staatssecretaris niet gewenst en daarom staat hij onder voorwaarden toe dat ook in deze situatie het 2 procent-tarief of de startersvrijstelling mag worden toegepast.

Daarnaast keurt de staatssecretaris onder voorwaarden goed dat de verkrijgingen op dezelfde dag van de blote eigendom en een beperkt recht met betrekking tot dezelfde woning, voor de toepassing van de startersvrijstelling, kunnen worden aangemerkt als één verkrijging van die woning als hierdoor de volle eigendom van die woning in handen komt van dezelfde verkrijger.

Het besluit met de beide goedkeuringen treedt in werking met ingang van 8 juli 2021. Voor verkrijgingen in situaties als hiervoor bedoeld, die hebben plaatsgevonden in de periode van 1 januari 2021 tot 8 juli 2021, kan een verzoek om toepassing van de hardheidsclausule worden gedaan. ◀

Eerste modelovereenkomsten Wet DBA verlopen

De looptijd van een goedgekeurde (model)overeenkomst volgens de Wet DBA is vijf jaar. De eerste overeenkomsten zijn al in 2016 goedgekeurd. Dit betekent dat de looptijd hiervan in 2021 afloopt. Per (model)overeenkomst moet daarvoor een verzoek tot verlenging worden ingediend.

De Belastingdienst heeft de algemene modelovereenkomsten (behalve 'Bemiddeling, geen verplichting tot persoonlijke arbeid') verlengd. De verlenging van bestaande (model)overeenkomsten vindt echter niet automatisch plaats. Tot 1 oktober 2021 geldt het handhavingsmoratorium. De Belastingdienst zal tot die datum geen naheffing loonheffingen en/of correctieverplichting opleggen, indien de Belastingdienst achteraf van mening is dat een arbeidsrelatie kwalificeert als een (fictieve) dienstbetrekking, tenzij de opdrachtgever kwaadwillend is of aanwijzingen van de Belastingdienst niet (tijdig) opvolgt. Werkgevers, die gebruikmaken van

overeenkomsten van bijvoorbeeld een branchevereniging, moeten bij deze vereniging navragen of de overeenkomsten zijn of worden verlengd. Eigen ingediende en door de Belastingdienst goedgekeurde overeenkomsten moet de werkgever zelf verlengen. Verlenging kan door te mailen naar: modelovereenkomst@belastingdienst.nl. De volgende gegevens moeten daarin worden verstrekt:

- Nummer en datum van de modelovereenkomst die moet worden verlengd;
- Als bijlage moet de tekst van de modelovereenkomst worden opgenomen, eventueel met aanpassingen. Denk aan het RSIN of btw-identificatienummer, naam en telefoonnummer.

De Belastingdienst stuurt binnen twee weken een ontvangstbevestiging met de gegevens van de behandelaar. Het streven is, volgens de website, binnen acht weken uitsluitend te geven. Als meer tijd nodig is voor de beoordeling, neemt de Belastingdienst contact op. Als de geldigheidsdatum verloopt doordat niet tijdig een beslissing is genomen, wordt een tijdelijke goedkeuring van de verlopen overeenkomst gegeven. Die verlenging duurt dan tot de beoordeling is afgerond. Alle goedgekeurde modelovereenkomsten worden door de Belastingdienst onder vermelding van het goedkeuringsnummer en einddatum gepubliceerd in het Register overeenkomsten DBA. ◀

Fiscale tegemoetkomingen coronacrisis

Op 28 juni 2021 heeft de staatssecretaris een reeks van fiscale tegemoetkomingen verlengd, uitgebreid of vernieuwd. De belangrijkste voor 2021 worden hierna besproken.

Vaste reiskostenvergoeding: vanaf 1 oktober 2021 moet de vaste reiskostenvergoeding weer aansluiten op het reispatroon van de werknemer.

Gebruikelijk loon: voor 2021 mag een aanmerkelijkbelanghouder het gebruikelijk loon – indien van toepassing – berekenen door het gebruikelijk loon 2019 te vermenigvuldigen met omzet 2021 (ex. btw)/omzet

2019 (ex. btw). Er geldt wel een aantal voorwaarden. Zo moet de omzet 2021 minimaal 30 procent lager zijn dan die van 2019 en mag de rekeningcourantschuld van de aanmerkelijkbelanghouder in 2021 niet toenemen óf mag de vennootschap geen dividend in 2021 uitkeren. Werkkostenregeling: de vrije ruimte voor de eerste 400.000 euro (van de fiscale loonsom per werkgever) is voor 2021 opnieuw eenmalig en tijdelijk verhoogd naar 3 procent.

Urencriterium: ondernemers worden geacht in de periode van 1 januari 2021 tot en met 30 juni 2021 ten minste 24 uren per week aan de onderneming(en) te hebben besteed. ◀

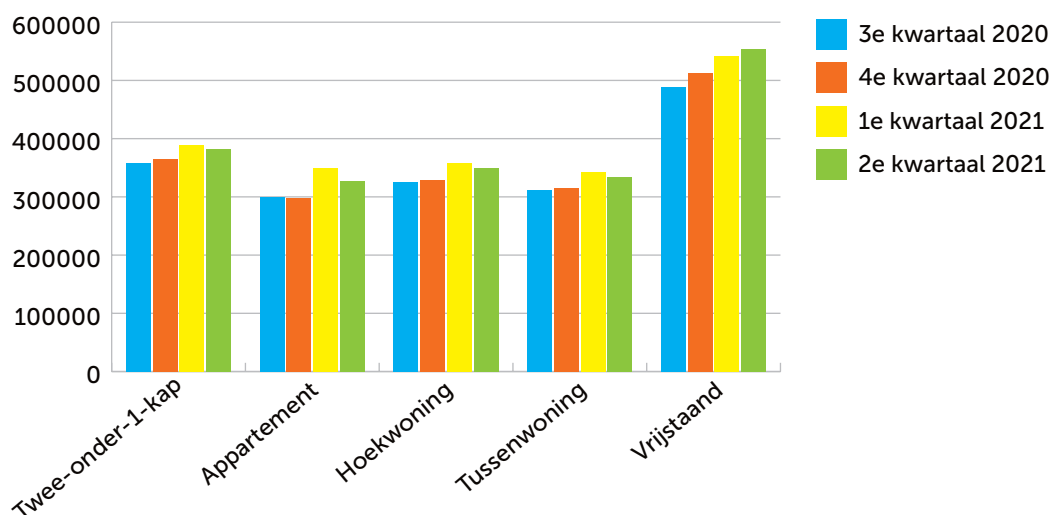
Huizenprijzen in Nederland

Je zou het bijna niet geloven, maar in coronatijd is het best goed gegaan met de huizenprijzen in Nederland. Als we naar de cijfers kijken die het Kadaster publiceert in zijn Vastgoeddashboard, is dat duidelijk te zien.

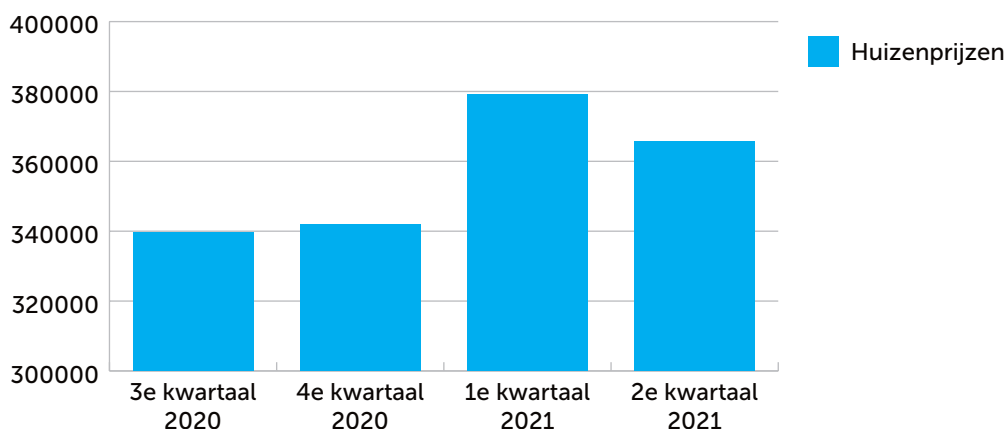
De twee-onder-een-kapwoningen en tussenwoningen doen het relatief het slechtst en zijn in een jaar tijd, van 30 juni 2020 tot 30 juni 2021, slechts met zo'n 6 procent gestegen. Daarbij kunnen we ook nog eens zien dat in het tweede kwartaal van 2021 een terugval plaatsvond die best groot was. Die terugval zien we ook bij appartementen en hoekwoningen, waarbij we over de hele periode van

twalf maanden een hogere stijging zien dan bij de eerste twee categorieën. Hoekwoningen stegen gemiddeld zo'n 7 procent over de twaalfmaandsperiode en appartementen zelfs met 9 procent. Helemaal uit de toon vallen vrijstaande woningen. Niet alleen was de stijging daar het grootst, met zo'n 13 procent gaan zij aan kop, maar vrijstaande huizen kregen niet te maken met een daling in het tweede kwartaal van 2021 en stegen rustig door; van zo'n 488.000 euro naar 553.000 euro gemiddeld. Als we kijken naar de totale woningmarkt in Nederland en gemiddelde huizenprijzen over de periode juni 2020 naar juni 2021, zien we dat een gemiddelde koopwoning is gestegen van bijna 340.000 euro naar ruim 365.000 euro, een stijging van ruim 7,5 procent. ◀

Huizenprijzen naar categorie

Huizenprijzen

'Fiscale factoren zijn niet altijd doorslaggevend'

Bedrijfspand in privé of BV?

Ondernemers vragen zich dikwijls af hoe het zit met het bedrijfspand. Wat is de beste fiscale plek? Is dat in privé of kan het pand beter in de onderneming zitten?

Waar een bedrijfspand fiscaal en juridisch terechtkomt, hangt af van veel factoren. Fiscale factoren zijn niet altijd doorslaggevend. Het kan ook gaan om de wendbaarheid van de organisatie of het invullen van een toekomstvisie met verdergaan de groei en/of verkoop of overdracht van de onderneming op termijn. Laten we eens bij de basis beginnen, los nog van een eventuele toekomstvisie die wellicht richting een bedrijfsmatig bezit stuurt. Wat is dan de puur fiscale uitkomst op de vraag: koop ik mijn pand privé, verhuur ik het aan mijn onderneming (BV) of laat ik de BV het pand in kwestie kopen?

Pand in privé

Wie een pand in privé koopt en dit vervolgens ter beschikking stelt aan de onderneming, loopt tegen de ons zo welbekende terbeschikkingstellingsregeling aan. Waar je als hoofdregel in privé mag hanteren dat vastgoed dat is verhuurd valt onder de werking van box 3 inkomstenbelasting, moet je rekening houden met de uitzondering bij 'eigen gebruik': directe en indirecte opbrengsten vallen in box 1 en worden dus progressief belast, zowel de directe huurinkomsten als de waardestijging van het pand.

Voorbeeld: Jansen heeft zijn bedrijfspand in privé gekocht. Hij krijgt een jaarlijkse huur van 100.000 euro vanuit zijn BV, hij is aan onderhoudskosten 25.000 euro kwijt en betaalt een rente van 5 procent per jaar op een lening van 500.000 euro. Per saldo houdt hij vóór belasting 50.000 euro over. Daarover betaalt hij belasting in box 1 en houdt netto, onder de streep, 28.000 euro over. Als hij dit jaar gaat staken, moet hij rekening houden met de werkelijke waarde van het pand. Laten we zeg-

gen dat die 1.020.000 euro is en dat de boekwaarde 200.000 euro bedraagt. Als afschrijving hanteren we 20.000 euro. Dan zijn we tegen het marginale tarief IB (dat we gemakshalve stellen op 50 procent) zo'n 360.000 euro aan IB verschuldigd. De netto vermogenswinst bedraagt dan zo'n 459.000 euro. Plus de netto opbrengst uit de huur, zit je op circa 487.000 euro.

Ander voorbeeld: Jansen heeft het pand in de BV aangeschaft en hoeft de huur van 100.000 euro per jaar niet te betalen. Wel betaalt hij de kosten voor onderhoud en de kosten van de financiering. Die totale kosten zijn niet anders dan wanneer hij het pand in privé had gekocht, dus totaal 50.000 euro. Daarover is hij in 2021 aan vennootschapsbelasting een bedrag kwijt van 15 procent (7.500 euro). Dus, waar Jansen in privé 28.000 euro zou overhouden, houdt hij nu in de BV 42.500 euro over. Als hij dat geld daar laat staan, is voorlopig de kous af. Voor de zuivere vergelijking doen we alsof hij dat bedrag meteen als dividend aan privé uitkeert tegen het tarief van box 2. Dan houdt hij in privé uiteindelijk 31.000 euro en een beetje over. Als het pand nu wordt verkocht tegen 1.020.000 euro bij een boekwaarde van 200.000 euro, valt er dus een vermogenswinst te realiseren van 820.000 euro. Rekenen we daar de belasting van uit, dan zien we in de sfeer van de Vpb een verschuldigdheid ontstaan van circa 185.000 euro. Ook hier doen we weer alsof we meteen afrekenen naar privé door de box 2-belasting ook uit te rekenen. Die zou in 2021 bijna 171.000 euro bedragen. Al met al kom je dan op een gezamenlijke belastingdruk die leidt tot een netto totaalopbrengst van 494.000 euro.

Berekening TBS pand in BV of privé

Resultaat	TBS pand in privé	TBS pand in de BV
Exploitatieoverzicht tot en met stakingsjaar		
Totale huuropbrengsten	€ 100,000	€ 0
Totale huurbesparingen	€ 0	€ 100,000
Af:		
Totale onderhoudskosten, verzekering en overige kosten	€ 25,000	€ 25,000
Totale afschrijvingskosten	€ 0	€ 0
Totale rentekosten	€ 25,000	€ 25,000
Totale bruto opbrengsten	€ 50,000	€ 50,000
Af vennootschapsbelasting		€ 7,500
Totale opbrengsten na vennootschapsbelasting		€ 42,500
Af: inkomstenbelasting box 1	€ 22,000	€ 0
Af: inkomstenbelasting box 2	€ 0	€ 11,433
Netto in privé overgehouden	€ 28,000	€ 31,068

Dit rekenvoorbeeld is te gebruiken in www.fiscaaltotaal.nl. Let er bij het invullen op om handmatig de vennootschapsbelasting aan te passen naar de twee tariefschijven als de belastbare winst in de BV hoger uitkomt dan 245.000 in 2021.

Kanttekening privésituatie

Bij de berekeningen in het voorbeeld van Jansen moeten kanttekeningen worden geplaatst. Er wordt hier gerekend met een werkelijke waarde van zo'n 1 miljoen euro en een boekwaarde van 200.000 euro. Dit suggereert dat het pand al enige tijd in bezit is en waarschijnlijk tegen een lagere waarde gekocht dan 1 miljoen euro. Of het onderhoud de komende jaren nog op het niveau van 25.000 euro per jaar kan blijven, is maar de vraag. Bij het in privé hebben van het pand wordt weliswaar de huur meteen netto afgerekend, maar de waardestijging niet. In theorie zou het kunnen dat als het pand wordt verkocht, de onderneming wordt gestaakt. Bij de staking van de onderneming kan de stakingswinst worden gemitigeerd door gebruik te maken van bijvoorbeeld een vrijstelling voor het aangaan van een stakingslijfrente. Hierdoor kan de netto opbrengst een boost krijgen. De geschetste vrijval is 820.000 euro in het voorbeeld. Daarvan zou in 2021 maximaal 474.517 euro in een lijfrenteroute kunnen worden ondergebracht, waardoor bespaard zou kunnen worden op het marginale tarief van 49,5 procent. Als deze 474.517 euro (die overigens geldt in een aantal situaties, waaronder bijvoorbeeld als Jansen uit het voorbeeld de leeftijd van 61 jaar en 4 maanden heeft bereikt) vervolgens in twintig jaartermijnen van 23.000 euro zou gaan uitkeren, zou dit wellicht 20 procent kunnen besparen op de te betalen inkomstenbelasting. Die kanttekening zit niet in het rekenvoorbeeld en heeft pas zin als de onderneming zelf, los van het pand, minder waard zou zijn dan de stakingslijf-

Resultaat	TBS pand in privé	TBS pand in de BV
Vermogenswinst		
Waarde in het economische verkeer in stakingsjaar	€ 1,020,000	€ 1,020,000
Af: boekwaarde	€ 200,000	€ 200,000
Boekwinst	€ 820,000	€ 820,000
Af vennootschapsbelasting		€ 185,500
Boekwinst na vennootschapsbelasting		€ 634,500
Af: inkomstenbelasting box 1	€ 360,800	€ 0
Af: inkomstenbelasting box 2	€ 0	€ 170,681
Netto vermogenswinst	€ 459,200	€ 463,820
Resumé		
Totaal netto exploitatieresultaat	€ 28,000	€ 31,068
Totaal netto vermogenswinst	€ 459,200	€ 463,820
Totale netto resultaat	€ 487,200	€ 494,887
Conclusie: Pand in BV is voordeliger dan TBS pand		

renteaf trek waarvoor de ondernemer in kwestie recht op heeft. Kanttekening 2 heeft te maken met het feit dat we nu weliswaar uitrekenen wat het netto-effect is bij volledig doorstorten van alle opbrengsten wanneer sprake zou zijn van een BV, maar dat de werkelijkheid waarschijnlijk anders zal zijn. De opbrengst van het verkochte pand is waarschijnlijk niet meteen geheel nodig in privé. In dat geval besparen we zo'n 170.000 aan belasting in box 2 en heeft de BV dit bedrag als extra vermogen om bijvoorbeeld mee te beleggen of te investeren en dus extra opbrengsten mee te genereren. Er is extra werkkapitaal.

Vergelijking TBS of BV?

In het voorbeeld zoals gegeven, hebben we te maken met een pand van een miljoen euro waarop al fors is afgeschreven en dat dus behoorlijk in de fiscale lasten valt op moment van verkoop. Met dat in ogenschouw, zien we in de berekening een

Stakingslijfrenteaf trek 2021

Situatie	Extra lijfrente-premieaf trek
- overdracht door een ondernemer met een leeftijd van 61 jaar en 4 maanden of ouder - overdracht door een invalide ondernemer - staken van de onderneming door overlijden	€ 474.517
- overdracht door een ondernemer met een leeftijd tussen 51 jaar en 4 maanden en 61 jaar en 4 maanden - overdracht door een ondernemer als de lijfrente-uitkering direct ingaat	€ 237.267
overige gevallen	€ 118.640

misschien opmerkelijk feit: er is niet zoveel verschil in netto-opbrengst als we alles meteen afrekenen. Het voordeel van 7.000 euro op de netto-uitkomst is verwaarloosbaar. Dat zet de poort open voor de BV-aanpak, met als argumenten dat er meer werkkapitaal omhanden kan blijven, omdat de opbrengst niet meteen aan privé hoeft te worden uitgekeerd. Dat geeft twee basiselementen: er kan een uitkering aan privé worden ingesteld die lijkt op de lijfrentevariant die eerder is besproken. Door jaarlijks een inkomen uit de BV te trekken dat in box 2 kan blijven (afhankelijk hoe het zit met het gebruikelijk loon en of hier werk tegenover staat), dus (extra) dividend uit te keren, kan geld beschikbaar komen voor privéconsumptie tegen een gematigd tarief. En, wat misschien nog veel belangrijker is, er is extra werkkapitaal voorhanden om rendement mee te maken.

Werkkapitaal

Regelmatig worden we geconfronteerd met vastgoedaanbiedingen die 6, 7 of soms wel 8 procent rendement voorschieten. Hoe realistisch dit is, is maar de vraag. Bovendien zal in dit soort rendement bijna altijd een combinatie te vinden zijn van direct en indirect rendement. Stel dat we voorzichtig calculeren en de 170.000 euro aan besparing tegen 5 procent rendement kunnen laten renderen, gedurende één, vijf jaar en tien jaar. Wat is dan het effect? Netto betekent 5 procent dat bij een Vpb-druk van 15 procent er 4,25 procent overblijft in de BV. Ook hier geldt natuurlijk weer dat we rekening moeten houden met het feit dat dit ooit nog eens het poortje van box 2-inkomstenbelasting moet passeren. Voor de vergelijking: bij 5 jaar is er netto bijna 40.000 euro verdiend, bij tien jaar ruim 85.000 euro. Dat is dus de helft van het bedrag dat anders zou zijn betaald in box 2. Geld maakt geld is hier een duidelijk statement en het aanhouden van werkkapitaal is zinvol.

Tussentijds overstappen?

Bij vastgoed hebben we doorgaans te maken met overdrachtsbelasting als er sprake is van vastgoed dat losstaat van de eigen woning die als hoofdverblijf dient. Die overdrachtsbelasting is de afgelopen jaren fors gestegen en bedraagt nu, anno 2021, 8 procent. Het overhevelen van een pand dat nu in privé zit naar de BV, en andersom, is dus een dure aangelegenheid. In het geval van het voorbeeld van Jansen zou dit dus gaan om zo'n 80.000 euro. Dat is een bedrag dat je niet gemakkelijk terugverdiend. Nog afgezien van het feit dat wanneer je een 'sfeerovergang' van privé naar de BV zou doen, je ook nog eens met de totale fiscale afrekening kunt komen te zitten als ware er sprake is van een verkoop aan derden. Dus, ook los van de overdrachtsbelasting, is dit geen logische weg.

Mogelijke opbrengst van belastingbesparing box 2

Inleg	Opbrengst	Vpb	Netto
170000	5 procent	15 procent	4,25 procent
Aantal jaren			
1	177.225,00		
5	209.328,92		
10	257.756,46		

Voordelen BV?

In de situatie van een holding-BV en een werkmaatschappij zien we nog een mogelijk voordeel van het pand in een BV. Ik zeg nadrukkelijk 'een' BV, want het kan enorme voordelen opleveren in de sfeer van flexibiliteit en fiscaliteit om het bedrijfspand niet in de holding en ook niet in de werkmaatschappij te hebben, maar in een tussenholding. De opzet zou dan zijn: de holding houdt alle aandelen van een BV waarin het pand zit. Deze tussenholding heeft de eigendom van het pand en van de werkmaatschappij. Bij een bedrijfsoverdracht kan de ondernemer vanuit de tussenholding gemakkelijk ofwel de onderneming verkopen ofwel het pand of beide. In veel situaties zal het voorkomen dat eerst de onderneming wordt verkocht en pas veel later het pand. Dat is de genoemde flexibiliteit. Fiscaal gezien schuilt er een voordeel in om de volledige tussenholding, met onderneming én pand te verkopen. Mits het pand niet te zwaar op het balanstotaal drukt, kan dit zonder de toepassing van overdrachtsbelasting gebeuren. Dat scheelt een slok op een borrel. Is het bezit van de tussenholding voor meer dan de helft de waarde van het vastgoed, dan zal veelal wel overdrachtsbelasting worden geheven.

Conclusie

De beste fiscale plek van het bedrijfspand is niet direct als zodanig vast te stellen. Wie een pand in privé aanhoudt en dit verhuurt aan zijn BV, zal geconfronteerd worden met betaling van inkomstenbelasting in box 1 op het moment van realiseren van de winst. Wie zijn bedrijfspand onderbrengt in een BV, ziet dat in veel gevallen de totale nettobelastingdruk niet eens zoveel zal afwijken van de situatie van de privépersoon met zijn pand. Het grote verschil zit hem in de werkelijke behandeling. Een deel van de belastingdruk bij de BV kan worden uitgesteld, door niet of niet volledig aan privé uit te keren. Het hiermee ontstane werkkapitaal kan voor flexibiliteit zorgen, maar ook voor geldelijk voordeel doordat hiermee (extra) kan worden belegd. Bovendien geeft het pand in de BV de mogelijkheid tot overdracht zonder overdrachtsbelasting en kan een bedrijfsoverdracht an sich ook leiden tot meer werkkapitaal en strakkere, op maat gesneden, persoonlijke financiële planning van de ondernemer. ◀

'De beste fiscale plek van het bedrijfspand is niet direct als zodanig vast te stellen'

Btw ongeschikt voor beleid

De btw komt om de zoveel tijd boven drijven als het gaat om beleidsvoornemens van de overheid. Wat kan de btw wel en wat niet? En wat is slim als het gaat om het vormgeven van beleid? Professor Sigrid Hemels neemt ons mee in de wereld van de btw.

‘Het is frappant om te zien dat btw geregeld wordt genoemd als instrument om beleid vorm te geven en te sturen. Dat gebeurt vaak op onderbuikgevoel. Er wordt naar mijn idee te weinig gekeken naar analyses van gedrag van consumenten, terwijl die er wel degelijk zijn. Het Centraal Bureau voor de Statistiek maakt die bijvoorbeeld. Dan zie je dat de btw niet het effect heeft wat men denkt dat het zal hebben.’

Heeft u daar een voorbeeld van?

‘Een mooi voorbeeld is het verlaagde tarief voor elektronische publicaties. Het is lange tijd zo geweest dat als je een boek op papier kocht je 9 procent btw betaalde en wanneer je een e-book bestelde je 21 procent moest betalen. Dat is in 2020 veranderd. Voor economen is het dan interessant om te zien wat het gevolg is. Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft dat uitgezocht. Wat is nou het gevolg geweest van die verlaging? Dat onderzoek van juli vorig jaar ging over een relatief korte periode, december 2019 tot en met mei 2020. Het CBS ziet in januari een prijsdaling van 3,5 procent en in de periode daarna stijgende prijzen. Uiteindelijk, in mei 2020, liggen de prijzen nog maar 0,1 procent lager dan in december, terwijl de btw verlaagd is van 21 procent naar 9 procent. Je ziet dus dat de prijsverlaging niet is doorberekend aan de klant. De mensen bleven de elektronische publicaties toch wel kopen. Er is nog wel een reactie op gekomen van de kranten. Die gaven aan dat het effect bij hen groter was. Digitale kranten waren wel meer in prijs gedaald, maar ook hier gold dat niet de gehele verlaagde btw werd doorberekend. Dat zagen we ook

in 2012. Toen hebben we heel kort een periode gehad, waarin je voor theaterbezoek het reguliere btw-tarief betaalde. Dat was een voorwaarde van de PVV om het minderheidskabinet te gedogen. Die btw-verhoging duurde ongeveer een jaar en had nauwelijks effect op de kaartverkoop. Dus, met andere woorden, de prijselasticiteit was gering. Er wordt wereldwijd door economen onderzoek gedaan naar de prijselasticiteit. En dan blijken veel zaken minder prijselastisch dan gedacht. Laat je bijvoorbeeld de btw op groente met 10 procent dalen, dan blijken bijvoorbeeld mensen maar 5 procent meer groente te kopen. Het is een gemiste kans dat dit soort onderzoeken over prijselasticiteit niet worden betrokken bij voorstellen over aanpassingen van het btw-tarief. Onlangs verscheen bijvoorbeeld een rapport van het RIVM, waarin wordt voorgesteld om alle Schijf van Vijf-producten van btw vrij te stellen, terwijl niet is gekeken of dat wel effectief is. Het lijkt me wel handig om eerst de effecten te onderzoeken voordat je zoiets voorstelt. Dat zie je ook vaak in de Tweede Kamer. Op onderbuikgevoel wordt dan gedacht dat als je de prijs van welk willekeurig product ook verlaagt, dat mensen er meer van gaan kopen. Dat is dus niet zo. Dat hangt echt af van de prijselasticiteit. Bij geringe prijselasticiteit wordt de btw-verlaging niet doorberekend in de verkoopprijs, maar verhoogt dit de winstmarge van de verkoper. Soms kan dat de bedoeling zijn. We hebben dat gezien toen de btw-tarieven van kappers en fietsenmakers omlaag gingen. Die tariefsverlaging werd niet doorberekend en kwam dus niet bij de consument terecht, maar bij de aanbieder. Argumenten als ‘arbeidsintensief’ en ‘je kunt meer personeel in

**‘Btw is een algemene
verbruiksbelasting die puur
een budgettair doel heeft’**

dienst nemen' werden geopperd. Als dat je doel is, is dat prima. Het moet echter wel bewust zijn. Nu heb ik vaak het gevoel dat er wel degelijk onderzoek beschikbaar is, maar dat het niet wordt gebruikt en dat men op onderbuikgevoel beslist en heel verrast is als het anders uitpakt. De overheid kan bestaand onderzoek gebruiken en het CBS of het Centraal Planbureau vragen om het uit te rekenen. Anders maak je beleid, zonder te weten wat dat beleid gaat doen. En, naar mijn idee, is een verlaagd btw-tarief geen geschikt beleidsmiddel.'

We zien het niet alleen bij de btw.

'We hebben het ook gezien bij de startersvrijstelling in de overdrachtsbelasting en dat is nog veel erger. Daar hebben heel veel mensen vooraf voorspeld dat het alleen maar zou leiden tot een verdere opdrijving van de prijzen en dat het starters helemaal niet zou gaan helpen. We kennen allemaal de gevolgen. Maar, terug naar de btw. Zo'n btw-vrijstelling voor de Schijf van Vijf, het mag gewoon niet van de Btw-richtlijn. Daar zit je dus ook mee. Btw is geharmoniseerd op grond van de Europese Btw-richtlijn. Daarom kun je als Nederland helemaal niet een vrijstelling voor deze producten in het leven roepen.'

Hoe groot is onze ruimte als land?

'Die ruimte is redelijk beperkt. Er is een vaste lijst van goederen en diensten waarop je bijvoorbeeld het verlaagd tarief mag toepassen. Er is ook een aantal vrijstellingen dat je mag toepassen. En bovendien, een vrijstelling is helemaal niet zo fijn. Als bijvoorbeeld supermarkten Schijf van Vijf-producten vrijgesteld van btw verkopen, hebben ze meteen een probleem met de btw die ze zelf als supermarkt betalen. Die krijgen ze dan niet meer terug. Dat is een grote kostenpost. Wat zie je dus veel? Organisaties die veel vrijgestelde activiteiten hebben, zoals gemeenten, scholen of ziekenhuizen, hebben allemaal geprobeerd om onder die vrijstelling uit te komen. De ruimte is dus, zoals gezegd, beperkt. Nu is er in 2018 wel een voorstel gedaan door de Europese Commissie om lidstaten meer vrijheid te geven. Het voorstel was om in plaats van zo'n 'positieve' lijst een 'negatieve' lijst op te stellen; een lijst van goederen

en diensten waarvoor je in ieder geval het verlaagde tarief niet mag toepassen. Dat zou betekenen dat alles wat niet op die lijst staat, als beslissing toevalt aan een lidstaat. Bij dat voorstel hoorde ook de mogelijkheid om naast het reguliere tarief, dat in Nederland 21 procent is en de nu al toegestane twee verlaagde tarieven van niet minder dan 5 procent, ook een super verlaagd tarief van minder dan 5 procent (eventueel 0 procent) toe te staan. In Nederland hebben we nu één verlaagd tarief van 9 procent. Een tweede verlaagd tarief kunnen de systemen van de Belastingdienst niet aan. Bij een 0 procenttarief dat het voorstel mogelijk zou maken, heb je anders dan bij een vrijstelling niet het nadeel dat je de voorheffing niet zou kunnen verrekenen. Het voorstel gaf verder nog de mogelijkheid om wel een vrijstelling te hebben en dan ook nog btw terug te kunnen krijgen op aankopen. Allemaal voorstellen uit 2018. Begin juni van dit jaar hebben de Europese Commissie en Ecofin hier weer over gesproken en daar heeft het Portugese voorzitterschap ook een notitie over naar buiten gebracht. Daaruit blijkt dat de lidstaten het over één ding eens zijn: dat lidstaten die nu gebruikmaken van een uitzondering, dat willen blijven doen. 'Apart from that, delegations held different views on most substantial issues', staat in de notitie. Het Portugese voorzitterschap heeft geprobeerd om tot een compromis te komen. Dat compromis was 'geen negatieve lijst' en een uitbreiding van de positieve lijst (maar dan alleen op uitgangspunten en niet eens de lijst zelf). De Nederlandse staatssecretaris van Financiën vond dat grote vorderingen zijn gemaakt en verwacht dat het Sloveense voorzitterschap dit dossier zal afronden. Het is niet uitgesloten dat sommige lidstaten de huidige beperkingen wel prima vinden. Binnenlandse druk op verlaging van het btw-tarief voor bepaalde diensten kan onder verwijzing naar de EU afgewimpeld worden. Als de Richtlijn vrijer zou worden, heb je ineens een binnenlandse discussie.'

Is btw dan totaal ongeschikt om beleid te maken?

'Totaal ongeschikt. Btw is een algemene verbruiksbelasting die puur een budgettair doel heeft: het binnen brengen van geld voor de overheidsbegroting en voor middelen van de Europe-

'Veel economen en fiscalisten pleiten voor één belastingtarief'

CV

CV Sigrid Hemels

Sigrid Hemels (1973) is hoogleraar belastingrecht aan de Erasmus Universiteit Rotterdam (School of Law), visiting professor in tax law aan de Lund University School of Economics and Management en PSL counsel Allen & Overy Amsterdam.

se Unie. Juist omdat het een algemene verbruiksbelasting is, is deze belasting heel ongeschikt voor beleid. De invoering van een verlaagd tarief geldt voor iedereen. Dus dat betekent dat iemand die toch al groente en fruit koopt, ook profiteert van dat lage tarief. Dat is een extreem inefficiënte maatregel, want dan ga je dus als overheid iemand subsidiëren die het gewenst gedrag al vertoont. Een effectieve maatregel is een maatregel die zoveel mogelijk mensen subsidieert die het gewenst gedrag nog niet vertonen, maar dat juist gaan doen door die maatregel. Bij de btw werkt dat dus al niet. Verder is het zo dat hogere inkomensgroepen puur omdat ze in absolute bedragen meer uitgeven, ook meer profiteren van zo'n verlaging. Verder gaat het vaak over centen in plaats van euro's, dus dat gaat mensen die relatief weinig geld hebben ook niet helpen om de producten wel te kopen. De btw werkt veel te algemeen. Je kunt veel beter met vouchers werken voor mensen met lage inkomens. Wat voedselbanken doen bijvoorbeeld. Daar kun je alleen maar terecht als je een laag inkomen hebt.'

Als je iets wilt in de belastingsfeer, wat zou u dan doen?

'Als je iets wilt, doe dat dan met een specifieke belasting. Het is waar dat vervuilen op dit moment te goedkoop is. Hoe komt dat? Omdat de maatschappelijke kosten die vervuiling met zich meebrengt nu niet in de prijs van producten verwerkt zitten. Arthur Pigou, een Engelse econoom, zei al in de vorige eeuw, dat je dat soort kosten in de prijs moet opnemen. Dan worden dat soort producten vanzelf duurder en zelfs als dat niet leidt tot een gedragsverandering, heb je in ieder geval middelen om aanpassingen te doen. Dat noemen we 'pigouvi-aanse' belastingen. Een mooi voorbeeld hiervan is de vliegbelasting. In Europa hebben we nu ook een belasting op plastic. Je ziet ook heel veel pleidooien voor een vleesbelasting. Wat je daarbij wel ziet, is dat het lastig is om dat soort belastingen als klein land alleen te doen. Als Nederland zo'n belasting zou invoeren, zul je zien dat mensen in de grensstreek hun vlees in België of Duitsland gaan kopen. En, in welke schakel ga je zo'n belasting heffen? Als je het alleen maar heft bij slacht, zou het effect kunnen zijn dat het slachten buiten Nederland gaat plaatsvinden. Vee wordt dan in vrachtwagens naar het buitenland gebracht, daar geslacht en vervolgens komt het als vlees in vrachtwagens weer terug. Dan wordt je ecologische footprint groter. Mensen zullen altijd zoeken naar wegen om belastingen te ontwijken.

Wat zien we nog meer?

Wat je verder vaak ziet bij dit soort gedragbeïnvloedende belastingen, is dat er feitelijk twee tegengestelde doelen zijn. Bijvoorbeeld bij de suikertaks. Verschillende landen hebben dat ingevoerd. In Engeland zag je dat. Het doel was dat fabrikanten het gehalte aan suiker in frisdranken zouden verlagen en dat de opbrengst zou worden gebruikt om anti-

obesitasprogramma's te financieren. Die twee doelen zijn tegenstrijdig. Want als het doel 'geld ophalen voor anti-obesitasprogramma's' succesvol is, betekent 't dat het andere doel 'verlagen van het suikergehalte' niet succesvol was. Je krijgt alleen maar veel belasting binnen als het suikergehalte hoog blijft. In het omgekeerde geval levert de belasting niets meer op. In Nederland is de als 'regulerend' ingevoerde energiebelasting inmiddels zo ingekleed dat het doel vooral is om geld binnen te brengen. Je moet als overheid heel duidelijk weten wat het doel is van een bepaalde belasting. De Algemene Rekenkamer heeft net een rapport gepubliceerd waarin dit Hoge College van Staat waarschuwt voor de wildgroei van fiscale regelingen en de overheid adviseert om regelingen te schrappen. Er zijn nu 116 van die fiscale faciliteiten in onze belastingwetten, die kosten in totaal 111 miljard euro, terwijl de totale belastingopbrengst 194 miljard euro is. Is dat wel in verhouding? Ik vond de term 'wildgroei' vanuit de Algemene Rekenkamer best wel heftig. Die lage btw-tarieven kun je als wildgroei zien. Je hoeft van de Europese Commissie niet een verlaagd tarief te hanteren, het mag. Je moet alleen een regulier tarief hanteren dat minimaal 15 procent is. Denemarken heeft bijvoorbeeld voor alles één tarief van 25 procent. Het is daarmee een relatief duur land, maar dan wel met een stevige sociale zekerheid. Dat is een keuze. De btw is daarmee ook veel gemakkelijker in de uitvoering, want Denemarken heeft niet al die uitzonderingen. Dan heb je dus ook niet allerlei procedures als 'is parkeren bij een pretpark onderdeel van de toegangverlening tot dat pretpark en dus belast tegen het lage tarief of is het een afzonderlijke prestatie?' Kost allemaal tijd en geld. Je ziet dat veel economen en fiscalisten voor één tarief pleiten. ◀

Door de bomen het bos...

Sinds kort is er een wegwijzer beschikbaar die de weg moet wijzen in het bos der voorzieningen als het gaat om verduurzamen van klein maatschappelijk vastgoed. Wat kan er allemaal en waar vind je het?

In het Klimaatakkoord zijn stevige doelen gesteld. Dat kunnen we lezen op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. In 2030 is het doel 49 procent minder CO₂ uit te stoten dan in 1990. Iedereen moet zijn steentje bijdragen, ook maatschappelijke organisaties. Zij moeten hun gebouwen verduurzamen om aan deze opgave te voldoen. Dan hebben we het over veel gebouwen in Nederland, waarvan een groot deel ook nog eens een voorbeeldfunctie hebben. Het is voor deze organisaties vaak lastig om de hun opgedragen taak uit te voeren. Vaak ontbreekt de financiering. Het is geen primaire taak en toch is het nodig om wat te doen, uit hoofde van de klimaatdoelstelling. Bijkomend effect; er kan fors bespaard worden op energiekosten.

Waar hebben we het eigenlijk over als we het over klein maatschappelijk vastgoed hebben? , waar hebben we het dan over? Denk aan:

- gemeentelijk vastgoed;
- scholen (vanwege de focus op kleine vastgoedeigenaren, specifiek primair onderwijs en voortgezet onderwijs);
- sportvastgoed;
- vastgoed in eigendom of beheer van het buurthuis of wijkcentrum;
- vastgoed in eigendom of beheer van instellingen met een culturele ANBI-status;
- zorgvastgoed.

ISDE

De subsidiewijzer van RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) toont toepasselijke subsidies per soort vastgoed. Voor gemeentelijk vastgoed zijn er bijvoorbeeld twee hoofdregelingen: de ISDE en de SDE++. De 'Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing' (ISDE) is bedoeld voor bijvoorbeeld een zonneboiler, een warmtepomp, isolatiemaatregelen en aansluiting op een warmtenet. Zakelijk gebruikers komen in aanmerking voor subsidie voor een zonneboiler, een warmtepomp, aansluiting op een warmtenet en voor kleinschalige windturbines en zonnepanelen. Deze ISDE staat open voor particuliere en zakelijke woningeigenaren, maar ook voor verenigingen en stichtingen. Fabrikanten,

leveranciers, bouwbedrijven en installatiebedrijven kunnen op de site van RVO zien welke producten voor subsidie in aanmerking komen en kunnen deze vervolgens aanmelden.

SDE++

De SDE++ is een subsidie voor het opwekken van duurzame energie, bijvoorbeeld met zonnepanelen. Per opgewekte eenheid energie wordt subsidie toegekend. Deze regeling staat open voor zowel bedrijven als non-profit instellingen. Het gaat hier om investeringen in biomassa, windenergie, zonne-energie en waterkracht, maar ook om specifieke technieken. Zo kunnen we denken aan bijvoorbeeld uitbreiding zonthermie in de glastuinbouw, aquathermie, het toepassen van aardwarmte (geothermie), composteringswarmte, warmte-koude-opslag en het benutten van restwarmte die ontstaat in de industrie of in bijvoorbeeld datacenters. Aanvragen voor alle technieken kunnen gedaan worden tussen 5 oktober en 11 november 2021, waarbij geldt dat ze in behandeling worden genomen op volgorde van binnenkomst. Er is een budget beschikbaar van 5 miljard euro.

EIA

Behalve de twee genoemde regelingen kennen we natuurlijk ook de EIA, de Energie-investeringsaftrek. Met deze aftrek kan 45,5 procent van de investeringskosten in mindering worden gebracht op de fiscale winst. In heel 2021 is een budget beschikbaar van 149 miljoen euro. De regeling levert naar schatting 11 procent voordeel op, naast de gebruikelijke afschrijving en lagere energiekosten. Bij deze regeling hoort een energielijst. De investering moet voldoen aan een van de codes die op deze lijst staan. Zo kunnen aanschafkosten in aanmerking komen, waarbij niet alleen de koopsom, maar ook de montagekosten in het geheel kunnen worden betrokken. Ook de btw kan in aanmerking komen, maar alleen voor ondernemers die de btw niet kunnen verrekenen. Ook komen voor de regeling in aanmerking kosten die te maken hebben met arbeid: arbeid van de eigen medewerkers, ingehuurd medewerkers en loonwerkers die het bedrijfsmiddel produceren of installeren. Wat geldt niet: bijvoorbeeld grond van recreatiewoningen of bedrijfsmiddelen die eerder zijn gebruikt.

Via de site van RVO is een handige pdf te downloaden, de Energielijst. Hierop is te zoeken naar code, techniek of branche. Op de lijst staat omschreven welke investeringen voldoen (specifieke code) en maatwerkinvesteringen die een forse energiebesparing opleveren en binnen een bepaalde tijd zijn terugverdiend (generieke code).

Subsidies

Naast deze landelijke regelingen zijn er ook gemeentelijke en provinciale subsidiewegen te bewandelen. Dit geldt overigens niet voor elke gemeente. Bepaalde gemeenten hebben bijvoorbeeld vanuit het Rijk een subsidie toegekend gekregen voor aardgasvrije wijken.

Met alleen het aanschaffen van instrumenten waarmee je energie bespaart en meehelpt de klimaatdoelstelling te verwezenlijken, ben je er nog niet. Hoe zorg je ervoor dat datgene wat je hebt ingesteld ook daadwerkelijk zijn werk doet en zijn werk blijft doen? Duurzaam beheer en onderhoud zijn onontbeerlijk. Het moment van onderhoud van een pand is een logisch moment om te starten met een Duurzaam meerjaren Onderhoudsplan (DMOP).

Wat is het verschil met een normaal onderhoudsplan? In het DMOP komen ook de duurzame aspecten expliciet naar voren. Hierin worden zowel investerings- en onderhoudskosten opgenomen, als ook exploitatiekosten. Zo komen, stelt RVO, alternatieve technieken en producten in beeld die anders buiten beschouwing worden gelaten. Componenten met hoog verbruik of hoge onderhoudskosten komen dan eerder aan het licht en kunnen vervangen worden. Het Rijksvastgoedbedrijf heeft een integrale inspectie- en adviesmethode ontwikkeld die ingezet kan worden (RgdBOEI®). Het voordeel van deze methode is dat diverse inspecties, zoals bijvoorbeeld op brandveiligheid, onderhoud en energieprestaties, tot een integraal advies- en uitvoeringsplan leiden.

Inkoop energie

Naast eigen voorzieningen en installaties kan energie ook ingekocht worden op een duurzame manier, via lokale hernieuwbare bronnen als zon- en windenergie of uit biomassa. Het zogeheten 'biobased' inkopen is het inkopen van energie uit biomassa. Let er wel op dat betreffende afname duurzaam gecertificeerd is. De duurzaamheid gaat soms verder dan alleen energiebesparing. Soms is er ook sprake van het toepassen van de menselijke factor 'arbeid' in een duurzaamheidsperspectief. Als er dienstverlening aan de orde is, wordt ook wel gebruikgemaakt van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en wanneer er sprake is van leveringen vanuit het buitenland worden tegenwoordig ook mensenrechten en arbeidsomstandigheden in het totaalplaatje opgenomen.

Duurzaamheid loont

Inmiddels is het al lang niet meer zo dat alleen fiscale maatregelen het rendement bepalen. Met de regelingen die nu in het leven zijn geroepen, wordt een behoorlijk grote aanzet gegeven om verduurzaming te versnellen. De ISDE ziet sterk op het kleine maatschappelijke vastgoed. Hieronder vallen, zoals we hebben gezien, zowel onderwijs als zorg, dus scholen en zorginstellingen. De SDE++ doet daar nog een schepje bovenop. We hebben dus niet alleen meer te maken met subsidiëring van de aanschaf, maar ook met financiële ondersteuning van onderhoud. De nieuwe wegwijzer die op de site van RVO is te vinden, is behoorlijk uitgebreid en geeft op vele vragen antwoord. Niet alleen de geldelijke kant ervan, maar ook de organisatorische. Waar vind je alles? Hoe zit het met het bijhouden van de kennis hieromtrent. Het is een kennisplatform dat in beweging is. Met naast de subsidies de verruimde mogelijkheden tot afschrijven, helpt de overheid een handje mee om gebouwen te verduurzamen. ◀

'Het is geen primaire taak en toch is het nodig om wat te doen'

Langer in eigen woning blijven wonen

De Rijksoverheid wil ouderen helpen in hun vertrouwde omgeving zelfstandig oud te worden, met een goede kwaliteit van leven. Dit staat in het programma 'Langer Thuis' uit 2018. Aan het plan van aanpak werkte het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport samen met organisaties uit de samenleving. Om dit programma haalbaar te maken is een reeks van maatregelen voorgesteld.¹

Nu, drie jaar verder, blijkt het programma moeizaam te werken. Veel ouderen willen wel zelfstandig blijven wonen, maar dan graag kleiner of met een groot aantal aanpassingen. Verhuizen naar een kleinere woning lukt vaak niet. Enerzijds omdat die huizen er gewoon niet zijn en anderzijds omdat ze soms zelfs duurder zijn dan de huidige woning. Aanpassen dan maar. Voor eigenwoningbezitters met een grote overwaarde, maar naast een AOW een klein pensioen of vermogen (uit verkoop van hun onderneming), is dat niet zo gemakkelijk. Sommige banken bieden opeethypotheek aan. Verder zijn er ook crowdfundingplatformen om geld te lenen. Verkoop met 'terughuur' kan ook een optie zijn.

Het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) heeft als vervolg op het rapport een tweetal leningen ontwikkeld die de eigenwoningbezitter moet helpen in de eigen woning te blijven wonen. Het gaat hier om de Verzilverlening en de Blijverslening.²

Verzilverlening

De Verzilverlening is een hypotheek om de overwaarde van de woning op te nemen en deze heeft altijd een looptijd van 75 jaar (rente veertig jaar vast). De Verzilverlening is een box 3-lening, waarop tijdens de looptijd niet hoeft te worden afgelost. De rente is dus niet aftrekbaar. De rente wordt bijgeschreven op de lening. Als iemand na die veertig jaar nog leeft, wordt vanaf dat moment geen rente meer bijgeschreven. Aflossing vindt plaats bij verkoop van de woning of bij overlijden van de (langstlevende) schuldenaar. Vrijwillig vervroegd aflossen is altijd mogelijk, zonder boete. Een woningbezitter moet ouder zijn dan tien jaar voor de AOW-gerechtigde leeftijd. Iemand moet dus minimaal 57 jaar zijn om in 2021 een Verzilverlening

te krijgen. Als er sprake is van partners, geldt de leeftijd van de jongste partner. De hoogte van de lening is bij aanvang maximaal 80 procent van de waarde van de woning (WOZ-waarde of getaxeerde marktwaarde), inclusief bestaande leningen.

Blijverslening

De Blijverslening is voor eigenaar-bewoners en huurders en moet worden gebruikt om de woning levensbestendig te maken. Een van beide aanvragers is op de peildatum jonger dan 76 jaar. De lening bedraagt tussen de 2.500 euro en 50.000 euro. De eventueel bestaande hypothecaire lening en de Blijverslening mogen samen niet hoger zijn dan 80 procent van de WOZ-waarde. Voor een hypothecaire Blijverslening tot 10.000 euro geldt een looptijd van tien jaar. Voor een lening boven de 10.000 euro geldt een looptijd van twintig jaar. De lening moet op basis van maandannuïteiten worden afgelost. Vrijwillig vervroegd aflossen is altijd mogelijk, zonder boete. Als de lening wordt gebruikt voor onderhoud en verbetering van de eigen woning, is er sprake van een eigenwoningsschuld. De rente is dan aftrekbaar.

Hoewel de SVn de beide leningen registreert, voeren de gemeenten de regelingen uit. Ga dus eerst na of de gemeente waar uw klant woont, dergelijke regelingen ook aanbiedt. Gemeenten kunnen ook nog (verschillende) aanvullende voorwaarden stellen. ◀

Noten:

1. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/zorg-en-ondersteuning-thuis/langer-zelfstandig-wonen>
2. <https://svn.nl/financieel-adviseurs/financieel-adviseurs/>

'Veel ouderen willen zelfstandig blijven wonen, maar graag kleiner of met aanpassingen'

Afwaardering verhuurd vastgoed

Een BV heeft te maken met tegenvallende verhuur van haar panden. In geschil is of de BV al haar panden mag afwaarderen naar een lagere bedrijfswaarde. Hof Den Haag oordeelt dat de BV maar één pand kan afwaarderen, omdat de omstandigheden die tot een afwaardering van de andere panden aanleiding kunnen geven, zich pas op een later moment hebben voorgedaan.

Belanghebbende is een BV die onroerende zaken (niet-woningen) verhuurt. De BV bezit een winkelpand en twee kantoorpanden. Een van de kantoorpanden bestaat uit vier afzonderlijke units met een kadastraal nummer. In totaal heeft de BV ruim 5.500.000 euro voor de drie panden betaald. In 2016 komt de BV met de huurder van het winkelpand overeen dat de huurperiode wordt verlengd tot 1 september 2019 en dat de huur wordt verlaagd van 68.848 euro naar 43.000 euro. De huur van een van de kantoorpanden is per 31 december 2016 opgezegd, waarna het pand leeg staat. Van het kantoorpand met de vier units zijn drie units in 2012, 2014 en 2017 niet verhuurd. De huur van de vierde unit is per 1 december 2016 verlaagd. In 2017 en 2018 verkoopt de BV de drie panden voor ruim 2.300.000 euro. Daarna beëindigt de BV haar activiteiten. In 2013 en 2014 waardeert de BV haar panden af naar lagere bedrijfswaarde. De inspecteur accepteert alleen een afwaardering voor het kantoorpand met de vier units, in verband met de leegstand van drie van de units. Volgens de inspecteur is voor dit pand een afwaardering echter slechts over 2013 mogelijk en ook nog maar voor een deel van de door de BV berekende afwaardering. In geschil is vervolgens of goed koopmansgebruik de BV toestaat alle drie de panden in 2013 en 2014 af te waarderen naar een lagere bedrijfswaarde. Volgens de BV is de bedrijfswaarde de marktwaarde vermeerderd met verkoopkosten, waarbij de marktwaarde gelijk is aan de verkoopwaarde. De BV stelt dat bij het bepalen van de verkoopwaarde rekening moet worden gehouden met het verschil tussen de werkelijke huurprijs en de markthuurl. Hof Den Haag overweegt op basis van de bestaande rechtspraak dat een afwaardering op lagere bedrijfswaarde moet gebeuren in het jaar waarin de waardevermindering zich heeft voorgedaan. Op grond van goed koopmansgebruik vindt de bepaling van de waarde van activa op balansdatum plaats naar

de feiten en omstandigheden, zoals die zich op dat tijdstip voordeden. Voor de vraag welke feiten en omstandigheden dat zijn geweest, moet de BV zich volgens het hof richten naar de gegevens die de BV ten tijde van het opmaken van de balans ten dienste staan, ook al zijn die de BV na balansdatum bekend geworden. Het hof stelt vast dat het winkelpand en een van de kantoorpanden in 2013 en 2014 zijn verhuurd. Op balansdatum heeft zich dan niet een waardevermindering van deze panden voorgedaan. De omstandigheden die tot een afwaardering aanleiding kunnen geven, hebben zich pas vanaf begin 2016 voorgedaan. Niet gesteld is dat deze omstandigheden op het moment van opstellen van de balansen over de jaren 2013 en 2014 al bekend waren. Hiermee kan dan ook in 2013 en 2014 geen rekening worden gehouden. Het hof oordeelt daarom dat de BV de betreffende panden niet in 2013 en 2014 kan afwaarderen naar een lagere bedrijfswaarde. Het hof merkt nog op dat het hof de door de BV gehanteerde correctie ter grootte van het verschil tussen de werkelijke huur en de markthuurl niet volgt. Mede hierdoor komt het hof voor het kantoorpand met de vier units evenals de inspecteur uit op een lagere afwaardering.

Een van de beginselen van goedkoopmansgebruik is het voorzichtigheidsbeginsel. Op basis van dit beginsel kan een afwaardering op lagere bedrijfswaarde plaatsvinden. De bewijslast hiertoe ligt in het algemeen bij de belastingplichtige. Het lukt belanghebbende niet om met bewijzen te komen. De feiten en omstandigheden, die een afwaardering van twee van de door haar verhuurde panden rechtvaardigen, waren bij het opmaken van de balansen over de betreffende jaren nog niet bekend. ◀

Bron: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHD:HA:2021:1256>

‘De bepaling van de waarde van activa op balansdatum gebeurt naar de feiten en omstandigheden, zoals die zich op dat tijdstip voordeden’

Aanvang fiscale eenheid

Voor de heffing van omzetbelasting kunnen afzonderlijke ondernemingen onder bepaalde voorwaarden worden aangemerkt als één onderneming. Hoe werkt dit en wanneer ontstaat een fiscale eenheid?

Op grond van artikel 11 van de Europese btw-richtlijn en artikel 7, lid 4 van de Wet op de omzetbelasting 1968, kunnen personen (zowel natuurlijke als rechtspersonen) voor de heffing van omzetbelasting als één onderneming worden aangemerkt; de zogenaamde fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Ook de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 kent een fiscale eenheid, maar de voorwaarden om voor de heffing van vennootschapsbelasting als fiscale eenheid te worden aangemerkt, verschillen van de voorwaarden voor de heffing van omzetbelasting. Dit leidt er in de praktijk vaak toe dat er voor het ene belastingmiddel wel sprake is van een fiscale eenheid en voor het andere belastingmiddel niet. Het voordeel voor belastingplichtigen is dat onderlinge prestaties niet worden geacht in het economische verkeer te worden verricht en diensgevolge niet aan btw-heffing onderworpen zijn. Dit is voor betrokkenen vooral voordelig als de afnemende partij geen of slechts een gedeeltelijk aftrekrecht heeft, waardoor de aan hen in rekening gebrachte omzetbelasting (deels) een kostenpost vormt.

Financiële verwevenheid

Om als fiscale eenheid voor de omzetbelasting te worden aangemerkt, dient te worden voldaan aan een drietal vereisten. Zo dient er sprake te zijn van meerdere ondernemingen die zijn gevestigd in één en dezelfde lidstaat en die juridisch gezien zelfstandig zijn, maar financieel, economisch en organisatorisch nauw met elkaar verbonden zijn. Van financiële verwevenheid is sprake als een onderneming een financieel belang in een andere onderneming heeft, op grond waarvan die onderneming meerderheid in de zeggenschap heeft in de andere onderneming. Bij besloten vennootschappen treedt dit meestal op bij het houden van meer dan 50 procent van de aandelen. Echter, een aantal jaren geleden is in de jurisprudentie bevestigd dat er ook sprake kan zijn van financiële verwevenheid tussen ondernemingen die geen in aandelen verdeeld kapitaal hebben, zoals verenigingen en stichtingen.

In dat geval dient de toepentiteit de mogelijkheid te bezitten om de financiële positie en gedragingen van de andere entiteit te kunnen beïnvloeden. Dit is in de praktijk lastiger aannemelijk te maken.

Organisatorische verwevenheid ontstaat als de ondernemingen onder een als eenheid functionerende leiding staan of als de leiding van het ene lichaam feitelijk ondergeschikt is aan de leiding van het overkoepelende orgaan.

De economische verwevenheid ontstaat als de economische activiteiten van de betreffende lichamen hetzelfde doel beogen. Dit kan door het bedienen van dezelfde markt of van complementaire handelingen jegens elkaar. In het verleden was er van laatstgenoemde sprake als één van de ondernemingen meer dan 50 procent van zijn activiteiten verrichtte aan de andere gelieerde onderneming. Echter heeft de Hoge Raad inmiddels bevestigd dat het dient te gaan om niet verwaarloosbare handelingen en dat hiervan in de gevoerde procedure al sprake was bij 27,2 procent.

Voldoen aan vereisten

Voor zover de voorwaarden om een fiscale eenheid te kunnen vormen. Rest de vraag wanneer een fiscale eenheid ontstaat. Hierin verschillen de Europese btw-richtlijn en de Wet op de omzetbelasting 1968, hetgeen voor ondernemers zowel risico's als kansen biedt. Op basis van de Europese btw-richtlijn kan worden gesteld, dat een fiscale eenheid ontstaat op het moment waarop aan de vereisten wordt voldaan. Dit kan bijvoorbeeld het moment zijn waarop de aandelen in een deelneming worden verkregen. Hiervoor zijn dus verder geen handelingen vereist.

In 1986 heeft de wetgever in Nederland bepaald dat een fiscale eenheid ingaat op de eerste dag van de maand, volgende op de maand waarin door de Belastingdienst een beschikking is afgegeven. De reden voor deze wetswijziging is gelegen in de wens om ondernemers rechtszekerheid te bieden over het bestaan van een fiscale eenheid. Dit is vooral van belang voor de

tot een fiscale eenheid behorende onderneming gekoppelde hoofdelijke aansprakelijkheid voor de door de gehele fiscale eenheid verschuldigde omzetbelasting.

Uitspraak rechtbank

De rechtbank Den Haag (25 januari 2021, nr SGR 20/296 t/m 20/300) heeft geoordeeld over de vraag of een fiscale eenheid met terugwerkende kracht kan worden vastgesteld. De casus was als volgt: belanghebbende is een fiscale eenheid, die bestaat uit twee BV's. De inspecteur heeft het bestaan van de fiscale eenheid bij beschikking per 1 maart 2011 bevestigd. Op 1 september 2014 heeft belanghebbende een vof opgericht, waarbij één van de BV's is ingebracht in die vof. Hiermee is ook de apotheek/drogisterij die werd geëxploiteerd door één van de BV's in de vof ingebracht. De BV is ook eigenaar van een onroerende zaak, die deels vrijgesteld wordt verhuurd aan een huisarts en deels belast verhuurd aan de vof. De BV en de vof hebben in de periode 2015 tot en met 2017 voor de heffing van omzetbelasting separaat aangiften ingediend. In deze btw-aangiften heeft de vof de door de BV aan haar in rekening gebrachte omzetbelasting in aftrek gebracht. De BV heeft deze omzetbelasting correct op haar btw-aangiften afgedragen. In 2017 is het pand uitgebreid, waarna ook de uitbreiding deels door de huisarts en deels door de vof in gebruik is genomen. De BV heeft de ter zake van de aanbouw aan haar in rekening gebrachte omzetbelasting volledig in aftrek gebracht. Tijdens het onderzoek van de Belastingdienst naar de rechtmatigheid van deze aftrek, heeft belanghebbende verklaard sinds 2015 geen rekening meer te hebben gehouden met de btw-vrijgestelde verhuur aan de huisarts. Dit heeft ertoe geleid dat de inspecteur een naheffingsaanslag heeft opgelegd. Op 27 september 2018 heeft belanghebbende om bevestiging van een fiscale eenheid per 1 september 2014 verzocht. Bij beschikking van 28 november 2018 heeft de inspecteur de uitbreiding van de fiscale eenheid met de vof, overeenkomstig de wet, bij beschikking vastgesteld op 1 december 2018.

Het geschil handelde onder andere over de vraag of de inspecteur de fiscale eenheid terecht heeft vastgesteld per 1 december 2018 in plaats van 1 september 2014, zoals belanghebbende heeft verzocht. In haar arrest van 22 april 2005 heeft de Hoge Raad geoordeeld dat voor het beantwoorden van de vraag op welk moment een fiscale eenheid voor de heffing van omzetbelasting ontstaat, het tijdstip van belang is waarop belastingplichtigen in financieel, economisch en organisatorisch met elkaar verweven zijn. In casu was de verwevenheid sinds 1 september 2014 niet in het geding, maar de inspecteur stelde dat van terugwerkende kracht geen sprake kon zijn, omdat belanghebbenden in het verleden niet hebben gehandeld als ware er tussen hen een fiscale eenheid.

De rechtbank stelt hierover dat op grond van de Europese btw-richtlijn een fiscale eenheid ontstaat door het voldoen aan de daarvoor gestelde vereisten en dat dit niet afhankelijk is van de wil van belanghebbenden of van de inspecteur. Voorts stelt de rechtbank dat in artikel 7, lid 4 van de Wet op de omzetbelasting 1968, eerste volzin, is vastgelegd, dat belanghebbenden, al dan niet op verzoek, als één belastingplichtige moet worden aangemerkt als aan de vereisten wordt voldaan. Hiermee wordt naar het oordeel van de rechtbank aangesloten bij de Europese btw-richtlijn. De rechtbank concludeert dat een fiscale eenheid ontstaat op het moment waarop wordt voldaan aan de vereisten en dat het moment waarop door belanghebbenden een verzoek wordt ingediend, niet van belang is voor het moment waarop de fiscale eenheid wordt geacht te bestaan. Hieruit dient te worden geconcludeerd dat de inspecteur op verzoek van belanghebbenden terugwerkende kracht moet verlenen aan de ingangsdatum van de fiscale eenheid. Ook oordeelt de rechtbank dat de ingangsdatum slechts het gevolg is van het voldoen aan de vereisten en dat de door belanghebbenden gehanteerde werkwijze daarop geen invloed heeft. Belanghebbenden hoeven dus niet al te hebben gehandeld als ware zij een fiscale eenheid om een beroep te kunnen doen op de terugwerkende kracht. ◀

Moet verzekerde aandeelhouder hoge WW- premie betalen?

Veel ondernemingen in het mkb worden gedreven door een aantal aandeelhouders die samen alle aandelen in de onderneming houden. In sommige gevallen leidt dit tot de conclusie dat één of meerdere aandeelhouders onder de verplichte verzekering voor de werknemersverzekeringen vallen.

Sinds 1 januari 2020 geldt voor de verschuldigde Awf premie (de WW-premie) een gedifferentieerde premie. Kort gezegd, iedereen met een schriftelijke arbeidsovereenkomst met een bepaalde urenomvang en een contract voor onbepaalde tijd, betaalt de lage premie. Alle andere contractvormen betalen 5 procent meer. Vanaf 1 augustus is de lage Awf-premie vanwege het vervallen van de baangerelateerde investeringskorting verlaagd van 2,7 procent naar 0,34 procent wat het verschil tussen de hoge en lage premie nog signifikanter maakt (het blijft overigens gewoon 5 procent).

De geldende regels voor de WW-premie lijken voor reguliere werknemers vrij logisch en eenvoudig toepasbaar. Werkgevers hebben de keus of zij werknemers met een vast dan wel flexibel dienstverband willen aannemen. Met de huidige krapte op de arbeidsmarkt lijken veel werkgevers ook geen moeite te hebben met het geven van een vast dienstverband.

Voor aandeelhouders kan deze wetgeving onverwachte gevolgen hebben als zij onder de verplichte verzekering voor de werknemersverzekeringen vallen. Een aandeelhouder is verplicht verzekerd voor de werknemersverzekeringen als hij werknemer is in de zin van deze wetten. Dat is het geval indien hij werkzaam is in een privaatrechtelijke dienstbetrekking tot het lichaam waarin hij de aandelen houdt. Uitgezonderd is de aandeelhouder die statutair bestuurder is en beschikt over een zodanig aantal stemmen in de algemene vergadering van aandeelhouders dat hij hiermee zijn ontslag kan tegenhouden. Dit is geregeld in de Regeling aanwijzing directeur-grootaandeelhouder.

Veel aandeelhouders verrichten, op advies van hun belastingadviseur, hun werkzaamheden voor het lichaam waarin zij een aanmerkelijk belang houden op basis van een managementovereenkomst tussen hun holding en de werkmaatschappij. Zodra sprake is van een aanmerkelijk belang voorziet de fiscale wetgeving hierin door toepassing van artikel 32d Wet op de loonbelasting (de doorbetaald loonregeling).

Maar voor de premieheffing werknemersverzekeringen moet er dus sprake zijn van een werknemer die werkzaam is in een privaatrechtelijke dienstbetrekking. Of dit zo is, is niet eenvoudig vast te stellen. De uitspraak van Hof Arnhem-Leeuwarden¹ bewijst maar weer eens dat het ook mogelijk is dat aandeel-

houders niet uit hoofde van een privaatrechtelijke dienstbetrekking werkzaamheden verrichten voor hun vennootschap. In het geval wel sprake is van een dienstbetrekking voor de premieheffing voor de werknemersverzekeringen, geldt artikel 32d Wet op de loonbelasting enkel voor de loonbelasting en de inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet. De premies werknemersverzekeringen moeten dan worden afgedragen door de werkmaatschappij. Dat is prima in te regelen in de loonadministratie, maar dan kom ik tot de vraag die de Wet arbeidsmarkt in Balans nu oproept. Welke Awf-premie moet worden toegepast?

Vaak is de managementovereenkomst tussen holding en werkmaatschappij aangegaan voor onbepaalde tijd, maar dat is dus nadrukkelijk geen arbeidsovereenkomst. En als er al een schriftelijke arbeidsovereenkomst is, dan is die vaak aangegaan tussen de aandeelhouder en zijn holding (alwaar hij met toepassing van artikel 32d Wet op de loonbelasting 1964 zijn salaris geniet). In de holding zijn echter geen premies werknemersverzekeringen verschuldigd. Zonder aanvullende maatregelen zal over het loon van de aandeelhouder de hoge WW-premie verschuldigd zijn. Een schadepost (het risico van werkloosheid is voor een aandeelhouder eerder kleiner dan groter ten opzichte van een reguliere werknemer) van ongeveer 2.900 euro op jaarbasis.

In mijn optiek is bovenstaande simpelweg op te lossen door een schriftelijke arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd met een vaste urenomvang aan te gaan tussen de aandeelhouder en zijn werkmaatschappij. En dan louter voor de premieheffing werknemersverzekeringen. Op deze praktische oplossing valt echter nog wel wat af te dingen. De werkmaatschappij betaalt immers geen loon. Is wel voldaan aan de drie-eenheid (gezag, arbeid en loon) voordat tot een privaatrechtelijke dienstbetrekking kan worden geconcludeerd?

Voorts bespeur ik in de praktijk wel wat koudwatervrees bij de aandeelhouders. We zijn toch ondernemers met elkaar en nu zijn we toch weer werknemers. ◀

Noot:

1. ECLI:NL:RBGEL:2020:1677

Hoe lang wilt u doorwerken?

Steeds meer werkenden stellen zichzelf de vraag hoe lang ze nog door willen werken. De één stopt liefst zo snel mogelijk en de ander wil na het bereiken van de AOW-leeftijd nog jaren doorwerken. Uit onderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt dat er tot op steeds hogere leeftijd gewerkt wordt, maar dat er ook grote verschillen zijn tussen de verschillende beroepsgroepen.

Uit de cijfers blijkt dat in de periode van 2000 tot en met 2006 werknemers rond hun 61ste jaar stopten met werken. Inmiddels stoppen werknemers pas gemiddeld als ze 65,5 jaar oud zijn. Werknemers die nu 55 tot 65 jaar oud zijn, denken dat zij in staat zijn om door te werken tot ruim 66 jaar. Toch willen ze liever iets eerder stoppen: gemiddeld met 65 jaar en vijf maanden. Verder blijkt dat zelfstandig ondernemers tot op hogere leeftijd door willen gaan met werken dan werknemers.

65-plussers

Er zijn steeds meer 65-plussers met betaald werk. In 2020 waren het er 300.000, zo'n 3,3 procent van alle werkenden. Deze toename heeft te maken met de vergrijzing: er zijn steeds meer 65-plussers. Het percentage 65-plussers dat werkt is ook toegenomen. Was in 2003 nog 10 procent van de 65-plussers aan het werk, in 2020 was dat al ruim 40 procent. In absolute aantallen betekent het dat het aantal werkende 65-plussers is toegenomen van 75.000 in 2003 tot 300.000 in 2020. Vooral na 2015 is de participatie van 65-jarigen het meest gestegen. Dat heeft natuurlijk te maken met de stapsgewijze verhoging van de AOW-leeftijd. De AOW-leeftijd bedraagt in 2020 66 jaar en vier maanden. In dat jaar, het jaar waarin de coronapandemie uitbrak, bleef de arbeidsparticipatie van 65-plussers vrijwel gelijk. Hierdoor nam het aantal werkende 65-plussers minder sterk toe dan in de periode 2016–2019. Overigens groeide het percentage werkende 65-plussers in de eerste helft van 2021 weer.

75-plussers

Van de 65-plussers met betaald werk is zo'n 10 procent zelfs 75-plusser. Het aantal werkende 75-plussers nam toe van

Vaste baan 65-plussers

Steeds meer werkende 65-plussers hebben een vaste baan. In de periode 2003–2020 ging het percentage werkenden van 65 jaar of ouder met een vaste arbeidsrelatie als werknemer van 16 procent naar wel 34 procent.

9.000 in 2003 naar 30.000 in 2020. Dat betekent dat 2,2 procent van de bevolking van 75 jaar of ouder betaald werk verricht. Het gaat dan vooral om mannen, waarvan ongeveer de helft minder dan twaalf uur per week werkt.

Beeldende kunstenaars

Er zijn grote verschillen tussen beroepsgroepen als het gaat om het percentage 65-plussers dat nog aan het werk is. Van alle beeldende kunstenaars is zelfs ruim 25 procent een 65-plusser. Dat is het hoogste percentage van alle verschillende beroepsgroepen. Ook in de volgende beroepsgroepen zijn nog relatief veel mensen op hoge leeftijd aan het werk: chauffeurs (15 procent) en meubelmakers, kleermakers en stoffeerdiers (14 procent). Dat mensen langer doorwerken heeft ongetwijfeld te maken met de stapsgewijze verhoging van de AOW-leeftijd. Maar dat is niet de hele verklaring, want er zijn ook steeds meer mensen die werken náást hun AOW-uitkering. Waarom deze AOW-ers betaald werk verrichten is helaas niet door het CBS onderzocht. Heeft u al nagedacht hoe lang u door wilt werken? ◀

'Beeldend kunstenaars werken het langst door'

Schenken op papier volgens de regels

Om de generatieoverdracht van het familievermogen op fiscaal gunstige wijze voor te bereiden, wordt vaak een beroep gedaan op de 'papieren schenking'. Het vermogen van de familie kan daardoor stapsgewijs worden overgedragen aan de volgende generatie binnen de vrijstellingen of de eerste tariefschijf van de Successiewet 1956. Het feit dat het vermogen van de schenker niet in liquide is, maar in vastgoed of beursfondsen is ondergebracht, is geen spelbreker.

Sinds de Hoge Raad in 2011¹ uitspraak heeft gedaan over de papieren schenking, zou de wijze van deze schenking uitgekristalliseerd moeten zijn. Helaas blijkt dat niet altijd zo te zijn². Onder een papieren schenking wordt verstaan 'een schenking die bij notariële akte is vastgelegd, waarbij de schenker het bedrag aan de begiftigde (terug) leent waarover rente verschuldigd is'.

Met het tekenen van de akte ontstaat direct een schuld voor de schenker aan de begiftigde en de begiftigde heeft een voorschot niet opeisbare vordering. Voor de opeisbaarheid na overlijden van de schenking dient deze schenking bij notariële akte³ plaats te vinden en moet de schenker in persoon bij de notaris verschijnen⁴. De schenking op papier wordt door de notaris behandeld als ware het een testament. De notaris zal deze schenkingsakte ook registreren bij het Centraal Testamentenregister. Indien de schenker het bovenstaande zou nalaten vervalt de schenking en kan de schuld van schenker/erflater niet in aftrek worden gebracht voor de erfbelasting. Bij een schenking op papier kan de toestemming van de partner zijn vereist. Bestaat bij een papieren schenking de mogelijkheid van aflossing tijdens het leven van de schenker, dan dient deze toestemming te worden gegeven.

Rente

Sinds 2010⁵ is het vereist om bij een papieren schenking een rente over het schuldig erkende bedrag ter grootte van 6 procent op te nemen in de akte. Het opnemen in de akte is niet voldoende. Ieder jaar moet deze rente ook door de schenker worden voldaan aan de begiftigde. Het niet geheel of maar een gedeelte voldoen van de rente heeft tot gevolg dat de schuld niet in mindering komt voor de erfbelasting. Uit de jurisprudentie en ook uit de notariële praktijk blijkt dat schenkers deze eisen niet altijd serieus nemen. In de geciteerde uitspraak van de HR startte de schenker goed met het opmaken van een notariële akte, maar besloot vervolgens de notaris links te laten liggen en de schenkingen bij onderhandse akte te doen. De rente werd correct jaarlijks overgemaakt. De HR was

meedogenloos en erkende de schenkingen niet. Bij de uitspraak van de rechtbank schonk de schenker jaarlijks een bedrag aan de kinderen door een bedrag over te maken met de afspraak dat zij dat bedrag terug zouden storten. Van deze terugbetaling werd een leningsovereenkomst opgemaakt. Aflossing van deze schuld zou volgens deze overeenkomst niet eerder kunnen plaatsvinden dan bij overlijden van de schenker. De rente werd overigens blijkens de overeenkomst vastgesteld op 6 procent. Binnen een week na de schenking storten de kinderen het bedrag terug aan de schenker. De rechtbank zag het geheel als samenstel van handelingen en erkende de schenkingen niet vanwege het ontbreken van de notariële akte.

Herstel

Het is mogelijk om schenkingen op papier, die niet voldoen aan de eisen van de wet, tijdens het leven van schenker te herstellen. De onderhandse akten kunnen alsnog worden opgenomen in een notariële akte. Het onderhandse document dient daarbij te worden aangehecht aan de akte als bewijsstuk. Ook een te lage rente kan worden gecorrigeerd bij deze akte, met overigens de verplichting het verschil alsnog aan de begiftigde over te maken. Ook nagelaten betalingen kunnen alsnog worden betaald. Verstandig is het om van de (inhaal) betalingen bewijsstukken te bewaren.

Aangetekend moet worden dat na het overlijden van de schenker de ontbrekende rentebetalingen niet meer postuum kunnen worden hersteld. Kortom: schenken op papier is op zich een overzichtelijke handeling, maar neem de wettelijke regels in acht. Leg het bij notariële akte vast en betaal de rente. ◀

Noten:

1. HR 9 december 2021 BU 7268
2. Rb Noord-Holland 4 september 2020 RBNHO 6882
3. Artikel 7:177 lid 1 BW
4. De begiftigde mag overigens een volmacht afgeven.
5. Schenking op papier voor 2010 opgemaakt mogen een afwijkende rente kennen, mits deze ten tijde van de schenking zakelijk was.

Het innemen van wisselende standpunten: niet ontvankelijk?

Bij het procederen, is het handig om vooraf een inschatting te maken welke standpunten kansrijk zijn. Het dossier is in de praktijk echter vaak onvolledig en niet helder. Dit brengt de nodige beperkingen met zich mee als het gaat om het doen van voorspellingen over proceskansen van en beschrijven van scenario's in de procedure.

Bij het bedenken van een processtrategie moet dan ook regelmatig een wat flexibelere houding worden aangenomen, zodat goed met nieuwe wendingen en verrassingen in de procedure kan worden omgegaan. Aanpassingen in de strategie kunnen het eigen verhaal echter verzwakken. Het is dan ook zaak om hier zorgvuldig mee om te gaan. Hoewel een aanpassing in de processtrategie in de praktijk soms dus nodig en nuttig is, is het onhandig om (te veel) wisselende standpunten in te nemen. De belanghebbende lijkt dit in de volgende zaak wel te hebben gedaan met een wel heel ongelukkige uitkomst.

De belanghebbende had een geschil met de heffingsambtenaar over vastgestelde WOZ-waardes voor enkele objecten. Hij was het niet eens met die waardes en ging in bezwaar en – na ongegrondverklaring – ook nog in beroep. De rechtbank stelt in beroep vast dat de belanghebbende gedurende het bezwaar en beroep wisselende standpunten inneemt. Zo leidt de rechtbank uit het bezwaarschrift af dat de waardes van de objecten onjuist zijn en dat belanghebbende op dat moment vond dat de waardes van de objecten te hoog waren vastgesteld. Uit de uitspraak op het bezwaar leidt de rechtbank echter af dat belanghebbende tijdens het hoorgesprek in bezwaar had gesteld dat de vastgestelde waardes te laag waren. Dat belanghebbende dit standpunt inderdaad tijdens het hoorgesprek in bezwaar had ingenomen, bevestigt belanghebbende vervolgens tijdens de mondelinge behandeling in beroep. De rechtbank leidt uit het beroepschrift echter weer af dat de belanghebbende het standpunt innam dat de waardes te hoog waren vastgesteld. In de aanvullende gronden op het beroepschrift nam de belanghebbende echter vervolgens weer het standpunt in dat de waardes te laag waren vastgesteld.

Het is alleen al uit deze samenvatting wel duidelijk dat belanghebbende wisselende (en tegenstrijdige) standpunten innam.

Toch volgt de rechtbank de heffingsambtenaar niet in het standpunt dat het innemen van de wisselende standpunten misbruik van procesrecht zou vormen en om die reden tot niet ontvankelijkheid zou moeten leiden. De rechtbank oordeelt echter vervolgens dat belanghebbende wel in strijd met de goede procesorde handelt. De belanghebbende had namelijk, nadat de heffingsambtenaar aan zijn bewijslast had voldaan en ruim drie kwart jaar was verstreken, een volstrekt ander standpunt ingenomen. Namelijk dat de waardes te laag waren vastgesteld. Daarmee zou de heffingsambtenaar weer opnieuw op dat nieuwe diametrale standpunt moeten reageren. De rechtbank besluit dan ook de latere stukken, waar het geheel andere standpunt van belanghebbende (dat de waardes te laag waren) in stond, buiten beschouwing te laten. De rechtbank sluit af met het oordeel dat nu belanghebbende ook het eerdere standpunt – dat de waardes te hoog waren – kennelijk had verlaten, zijn procesbelang was komen te vervallen. Het gevolg is dat belanghebbende niet ontvankelijk is.

▶ Hoewel het innemen van wisselende standpunten onhandig is, vind ik de niet-ontvankelijk verklaring een onbevredigende uitkomst. Immers, als het latere standpunt buiten beschouwing wordt óf moet worden gelaten, had het eerdere standpunt toch in de beoordeling kunnen worden betrokken? Hoe het ook zij, ik had de uitspraak beter begrepen als de rechtbank, in de veronderstelling dat belanghebbende dat eerdere standpunt inderdaad had losgelaten, zelf (in goede justitie) met een waarde was gekomen. ◀

Bron: Rechtbank Midden-Nederland, 11 augustus 2021, UTR 20/4118
ECLI:NL:RBMNE:2021:3810

'180 graden draaien, leidt tot niet ontvankelijkheid'

Do's en don'ts

Dit keer lees je in de rubriek 'vraag en antwoord' alle tips over pensioenen en verlenging van de TVL.

Pensioen, wel of niet genoten?

Mijn cliënt heeft een BV waarin een pensioen eigen beheer is opgebouwd in het verleden en die nu al een aantal jaren uitkeert. Bovendien heeft hij een hypotheek bij zijn BV en daarmee zijn woonhuis gefinancierd. De afgelopen jaren heeft hij, omdat het wat minder ging met de inkomsten in de BV, zijn pensioeninkomen gehalveerd. In de pensioenbrief staat dat pensioen niet kan worden verrekend met vorderingen op de BV. De inspecteur heeft echter het volledige pensioen, ook al heeft hij dat niet genoten, in de heffing betrokken. Hoe ga ik hiermee om?

Uw cliënt heeft, zoals ik begrijp, onder de oude wet- en regelgeving voor pensioen in eigen beheer een pensioen opgebouwd bij zijn besloten vennootschap en heeft inmiddels de pensioengerechtigde leeftijd bereikt, zodat het pensioen is gaan uitkeren. U noemt geen bedragen, dus ik neem even wat bedragen als voorbeeld. Laten we zeggen dat het pensioen dat moet worden uitgekeerd 100.000 euro per jaar bedraagt en dat omwille van tegenvallende resultaten er geen volledig pensioen kan worden uitgekeerd. Ik begrijp niet precies waarom dit het geval is. Zijn er nog deelnemingen die dividend uitkeren en bleef dit dividend uit? Stond er onvoldoende aan belegd vermogen op de balans om de uitkering van te doen? En stel dat de hypotheek 1 miljoen euro zou zijn en de rente 3 procent, dus 30.000 euro, zou dan dat gedeelte al geen mogelijkheden scheppen? Wellicht was dit al deels de bron van de wel uitgekeerde 50.000 euro. In ieder geval halveerde uw cliënt de pensioenuitkering, nam dus 50.000 euro op en gaf dit ook als nieuwe pensioenuitkering aan. In de pensioenbrief

staat blijkbaar dat er voor de uitkering niet verrekend hoeft te worden met vorderingen als dit aan de orde zou zijn.

Daar was de inspecteur het dus niet mee eens, lees ik in uw vraag. Een soortgelijke vraag speelt nu in de jurisprudentie.

De bedragen liggen in de buurt van de bedragen die ik als voorbeeld noem. Daar oordeelde de rechter dat de inspecteur gelijk heeft. Een pensioenuitkering wordt belast, ook op het moment dat deze vorderbaar is. En dat is hier ook het geval, omdat de uitkering is toegezegd. Overigens kan beroep worden ingesteld. In het geval van de actuele jurisprudentie, bij het Hof Arnhem is dit ook gedaan, maar ik verwacht dat dit beroep niet zal worden gehonoreerd. In de eerste plaats omdat de toezegging er ligt en het bedrag vorderbaar is in zijn geheel. In de tweede plaats, omdat er zich geen uitzonderlijke situatie voordoet die vermindering zou billijken. In de situatie met uw cliënt zou ik ervan uitgaan, dat de inspecteur hoogstwaarschijnlijk gelijk krijgt. U kunt uw cliënt wijzen op de lopende procedure en met hem of haar afstemmen wat hij/zij wil: verrekenen met de hypotheek (we praten dan over een netto-aflossing van misschien iets van 25.000 euro, grof geschat) en de belasting betalen, of met de inspecteur afstemmen om het verloop van de procedure af te wachten. Via NextensNaslag kunt u het verloop lezen.

Verlenging TVL

De TVL-regeling is verlengd. Tot wanneer kan ik het nog voor mijn cliënten aanvragen?

Als u dit leest, bent u er een beetje laat mee. Het kan echter nog tot 26 oktober 2021. De TVL voor het derde kwartaal is vrijwel hetzelfde als TVL Q2. Uw cliënt heeft recht op een minimale subsidie van 1.500 euro. Hij moet dan uiteraard aan de voorwaarden voldoen. Een belangrijke voorwaarde

is een omzetverlies van tenminste 30 procent en minimaal 1.500 euro voor het kwartaal aan berekende vaste lasten. 'Berekend' wil in dit verband nog niet zeggen 'werkelijk'. In het derde kwartaal van 2021 kan uw cliënt dan 100 procent van deze berekende vaste lasten ontvangen en heeft hij keuze uit twee referentieperioden. De maximale subsidie in het derde kwartaal bedraagt 550.000 euro.

Lijfrentemogelijkheid en pensioenopbouw

Onlangs kreeg ik een vraag van een zzp'er over pensioenopbouw. Die vraag krijg ik niet zo vaak. De meeste ondernemers zijn bezig met overleven, maar dat geldt natuurlijk niet voor iedereen. Ik denk dan aan een lijfrentemogelijkheid, zodat er ook aftrek is. Dan kan de zzp'er zo'n beetje zijn eigen omkeerregel toepassen en heeft hij nu ook nog fiscaal voordeel.

Ik begrijp uw overwegingen. Inderdaad komt het niet zo vaak voor dat een zzp'er spontaan over pensioen begint. Meestal moet dat uit de mond van de adviseur komen. Ik vind het ook logisch dat u meteen denkt aan een lijfrentemogelijkheid. In ons pensioensysteem hebben we van oudsher drie pijlers: de pijler van de overheid (AOW), die van mensen in loondienst (pensioen van een werkgever) en de pijler van de individuele fiscale voorzieningen (lijfrente). Ik heb hier al vaker aangehaald dat dit te kort door de bocht is. Er is naar mijn idee ook nog een vierde en vijfde pijler, waarbij de vierde pijler vrij vermogen is en de vijfde de opbrengst van een bedrijf bij verkoop. In de vierde pijler kun je dan nog weer onderscheid maken tussen geld dat vrij beschikbaar is in privé en geld dat bijvoorbeeld op de rekening van een besloten vennootschap

staat. In de situatie van uw zzp'er schat ik in dat er geen BV is (maar ik kan het natuurlijk mis hebben) en dat de keuze ligt tussen wel of geen lijfrente. De afweging ligt op een aantal terreinen. Bij een lijfrenteroute is er een primaire keuze tussen een verzekering en een bancaire lijfrente. Daar zitten verschillende fiscale en financiële consequenties aan. Denk alleen maar eens aan de behandeling van de lijfrente als er sprake is van een overlijden. Valt het geld als sterftewinst aan de verzekeraar toe of erft de nabestaande het nog niet uitgekeerde kapitaal? Hoe hoog kan de uitkering zijn en hoe zit het met de looptijd? Hoeveel fiscale aftrek is er nu en hoeveel inkomstenbelasting moet er straks over de uitkering worden betaald? Bij de keuze voor een vaste lijfrente zul je zien dat de rendementen niet geweldig zijn en dat je in principe voor een leven lang vastlegt bij een levenslange uitkering. Dat kan bij de bancaire variant iets vrijer, maar dan nog. Je legt je vast, terwijl er veel onzeker is. Misschien is voor uw zzp'er de weg van pijler 4 wel de aangewezen route: maandelijks een bedrag opzij zetten in een toegankelijke, goed gespreide belegging, gewoon als vrij box 3-vermogen en hiervan gaan eten als het zover is. U hebt niet aangegeven wat de leeftijd van uw cliënt is. Dat is natuurlijk wel erg belangrijk. Als uw cliënt dertig jaar is, dan kan zo'n aanpak met maandelijks inleg – die bijvoorbeeld ieder jaar met inflatiecorrectie wordt verhoogd – gedurende 35 jaar een mooi pensioenvermogen opleveren, waarvan vanaf dat moment maandelijks kan worden opgenomen. Dat leidt tot de dan geldende belastingheffing. En niemand kan zover in de toekomst kijken om te beoordelen of dat erg zwaar belast wordt. Is uw zzp'er zestig jaar, dan rest er niet meer zoveel tijd voor opbouw en zal de belegging er sowieso qua spreiding en risico anders uit moeten zien. Hoe dan ook; lijfrente geeft veel meer restricties en hoeft niet noodzakelijkerwijs tot het beste resultaat te leiden en met een pijler 4-oplossing heeft uw cliënt het meer in eigen hand. ◀

HET CALIMERO-EFFECT MOET TERUG

Kunt u zich de tekenfilmserie 'Calimero' nog herinneren? Over het avontuurlijke eendje met een halve eierschaal als hoofddekse, dat altijd riep: 'Zij zijn groot en ik ben klein en dat is níet eerlijk!' Daaraan moest ik steeds denken bij het lezen over de toeslagenaffaire. Het uitgangspunt in het privaat- en bestuursrecht is altijd geweest dat rekening wordt gehouden met de hoedanigheid van de partijen. Dit brengt mee dat op de overheid in de verhouding met de burger een zorgplicht rust. Het gebruik van feitelijke en juridische machtsmiddelen door de Belastingdienst moet in elke fase de toetsing aan algemene beginselen van behoorlijk bestuur kunnen doorstaan, ook als de wederpartij zich onbehoorlijk gedraagt. De grenzen der redelijkheid zijn, als het om de gedragingen van de Belastingdienst gaat, dus sneller bereikt dan wanneer het gedrag van de individuele burger in het geding is. Dit is in de literatuur wel eens het Calimero-effect genoemd. Maar het eenzijdig geformuleerde vertrouwensbeginsel van de jaren zeventig en tachtig, dat de bescherming van de burger tegen de overheid centraal stelde, verandert in de jaren '90 in een wederkerigheidspremissie. Van de burger wordt meer mondigheid verwacht en meer vermogen om zijn belangen zelfstandig te verdedigen. Onder de kabinetten Rutte lijkt de balans echter langzaam maar zeker door te slaan naar de kant van de overheid. Iedereen kent de overkill aan antimisbruikmaatregelen die de Belastingdienst heeft ingevoerd. De bankencrisis heeft daarnaast bijgedragen aan het ontstaan van veel te strenge anti-fraudewetgeving, zoals de toeslagenaffaire heeft laten zien.

Een voorbeeld is de in 2013 ingevoerde Fraudewet, waardoor bijstandsgerechtigden en ww-ontvangers, bepaald niet de sterkste partijen in de verhouding burger-overheid, bij minimale foutjes de volledige uitkering moesten terugbetalen plus een boete van 100 procent. Een niet fiscaal

voorbeeld van onbehoorlijke wetgeving is die waarmee in 2010 de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (Wam) werd ondergebracht in de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wahv).¹ Daarmee werd het opleggen van een boete aan de eigenaar van een onverzekerd voertuig een stuk eenvoudiger. Wie een bekeuring wegens onverzekerd voertuig niet op tijd betaalde, kreeg een forse verhoging. Na acht weken bedroeg de boete 1.200 euro. De Wahv kende niet de mogelijkheid van een betalingsregeling. De gang naar de rechter was alleen mogelijk als de boete was betaald, wat voor veel mensen onmogelijk was. De invordering was nog harder dan die bij de kinderopvangtoeslagen. Begin 2017 was bijna 1 miljard euro aan boetes opgelegd, werden 200.000 rijbewijzen ingetrokken en bijna 20.000 mensen in gijzeling genomen. Toen de minister van V&J ter verantwoording werd geroepen, betuigde hij geen enkele spijt: de wetswijziging was 'zeer succesvol' geweest. Het aantal onverzekerde voertuigen was immers gedaald van 250.000 naar 50.000. Een papieren werkelijkheid, die de tragische gevolgen voor een behoorlijk groot aantal mensen onbelicht laat.² Uiteraard moet de klantgerichte houding, die de Belastingdienst zo hoog in het vaandel heeft, zijn grens vinden in het onbehoorlijke gedrag van de belastingplichtige. Maar zowel bij het invoeren van nieuwe wetgeving als in de uitvoering daarvan zal weer rekening moeten worden gehouden met de ongelijkheid die tussen de overheid en de burger bestaat. Kortom: Calimero moet in ere worden hersteld.

Astrid Klein Sprokkelhorst, freelance publiciste. ◀

Noten:

1. TK 32438 d.d. 17 februari 2011).
2. Zo hadden we het niet bedoeld, de tragedie achter de toeslagenaffaire, Jesse Frederik, De Correspondent, 2021.

'Iedereen kent de overkill aan antimisbruikmaatregelen die de Belastingdienst heeft ingevoerd'

Uw klanten meer van dienst zijn?

Met XpertHR heeft u zelf alle belangrijke informatie binnen handbereik en geeft u uw cliënten gemakkelijk een begrijpelijk antwoord en advies. U bent het eerste aanspreekpunt voor arbeidsrecht vraagstukken.

Met XpertHR...

- ✓ ...direct toepasbaar advies verlenen
- ✓ ...vindt u meer dan 500 voorbeelddocumenten, zowel Nederlands als Engels
- ✓ ...downloadt u gemakkelijk rekentools, checklists en stappenplannen
- ✓ ...vindt u alle CAO's en pensioenen op één plek
- ✓ ...genereert u meer advies

Bekijk de mogelijkheden op

www.xperthr.nl/advocaten

Sta sterker met XpertHR

NEXTENS.

DE PERFECTE AANSLUITING.

Met Nextens bent u perfect aangesloten: aangesloten op kennis, op uw andere softwarepakketten en op de wensen van uw klant

Door de unieke combinatie van kennis en data in Nextens ontstaat een krachtige online werkomgeving. Daardoor heeft u de perfecte aansluiting.

AANSLUITING OP KENNIS

Door de slimme koppeling tussen de kennisbank FiscaalTotaal en de online aangiftesoftware biedt het Nextens Helpcentrum u op de juiste plek relevante achtergrondinformatie over de aangifte.

AANGIFTESOFTWARE
EN KENNISBANK

AANSLUITING OP UW ANDERE SOFTWAREPAKKETTEN

Nextens koppelt met een groot aantal boekhoud-, rapportage en andere softwarepakketten. Zo werkt u met de pakketten die u het prettigst vindt.

SLUIT AAN OP UW ANDERE
SOFTWAREPAKKETTEN

AANSLUITING OP UW KLANT

Nextens helpt u bij het identificeren van advieskansen door slim om te gaan met data. Bijvoorbeeld door de Query Tool die vanuit adviesthema's in FiscaalTotaal selecties kan maken van uw klanten voor wie het advies relevant is.

BENUT ADVIESKANSEN
BIJ UW KLANTEN

ZELF ERVAREN HOE NEXTENS AANSLUIT OP UW PRAKTIJK?

Lees er meer over en probeer het vrijblijvend een maand lang gratis uit:

[Nextens.nl/aansluiting](https://nextens.nl/aansluiting)

Nextens